

VAJAT ERP

DOK HOLIDEJ

BROJ: 60

CENA 2 D.

VIKEND ROMAN

KARAVAN ZA NEVADU

ČITAJTE SLEDEĆU SVESKU CRTANIH ROMANA

CRTANI ROMANI

CENA 2 D

192

**SVAKOG 1-og, 10-og i 20-og
U MESECU NOVA SVESKA!**

U NOVOJ OPREMI - 2 DINARA!

**KARAVAN
ZA NEVADU**

NASLOV ORIGINALA:

WILLIAM MARK:

NEVADA TRECK

Copyright 1970. by Martin Kelter Verlag

Karavan za Nevadu

Kada su krenuli iz Sent Luisa još ih je bilo sedmoro: stari Rik Helmer, njegova žena Laura, dvadesetdvogodišnji Majk i mali Džim, zatim stric Fred, njegova žena Leoni i šesnaestogodišnja Patriša. Helmerovi su došli iz Engleske, iz jednog predgrađa, Sautemptonu, gde su živeli svi zajedno u stanu u trošnoj zgradi.

U pedeset devetoj godini je Rik Helmer odlučio da se iseli u Sjedinjene Američke Države. Njegova žena je uvek činila ono što on hoće, a Majk je veoma cenio oca, tako da je bez pogovora prihvatio njegovu odluku.

Mali Džim je plakao, jer je morao da ostavi svog malog psa Berija u Sautemptonu.

Rikov brat Fred i njegova žena su odmah prihvatili predlog i nimalo nisu oklevali da napuste zavičaj, koji im je tako malo pružao.

Lepa, plavokosa i plavooka Pet, kći Freda Helmera, bila je jedina, koja je doista bila tužna, jer je volela sive, tamne ulice i maglu svog rodnog grada.

Susedi porodice Helmer odvrćali su ih od takve avanture, no Helme-

rovi su sve to slušali sa stoličkim mirom, jer su još prilikom prvog zajedničkog dogovora doneli nepokolebljivu odluku: da odu!

Džoe Mek Kardif, koji je tobože u svojoj mladosti jednom bio u Americi, kuda je stigao kao ložać na prekookeanskom brodu, nagovrao ih je da odustanu od svoje namerе. Stari, sedokosi Kardif je, mašući rukama, stajao u kuhinji, koja je obema porodicama služila i kao prostorija za dnevni boravak i govorio hrapavim, staračkim glasom:

— Vi ćete to gorko zažaliti, stoji vam dobar. Gorko zažaliti. Indijanci dolaze na crnim konjima, divlji i goli. Goniće vas kroz preriju. Imaju plameno crvena lica i žute oči. Njih hiljade gone svakog belca da bi ga skalpirali...

Stari je pričao Helmerovima užasne priče, no sve je bilo uzalud. Otac Rik se samo tiho smejao u sebi.

— Mi putujemo, Džoe — objašnjavao je — jer moramo da putujemo. Ovde, u Engleskoj, živimo kao psi. Eto, Fred i ja radimo već četvrt veka, a još uvek čučimo u ovoj rupi. Tamo, preko, u Novom svetu, steći ćemo i novi zavičaj.

Norman Entoni, mladi krojač, koji je bacio oko na lepu Patrišu, otišao je na pristanište i tamo pro-našao jednog pomorca, krmanoša, koji je često išao u Ameriku. Uspeo je da ga nagovori da mu pomogne i doveo ga u Helmerovu kuću uoči puta.

— Recite, za ime neba, ovim ljudima šta ih tamo očekuje, mister Klik.

Klik je bio prilično zatvoren čovek i tek kada mu je mladi krojač sipao treću čašu viskija, odvezao mu se jezik. Počeo je da priča razne priče, i da pušta mašti na volju. Sve u svemu, ispričao je slične stvari kao i njegov prethodnik, sedokosi Mek Kardif.

Braća Helmer ostala su, međutim, pri svojoj odluci: ukrkali su se ujutro šestog aprila hiljadu osamstotina osamdeset prve godine na britanski brod „Benvenuto” i otplovili prema novoj domovini.

„Benvenuto” je bila stara, škripava sandučara. Plovilo je veoma lagano i prva jača oluja je počela da ga preteći naginje.

Sedmero Engleza stajalo je bledih lica u maloj kabini. Niko od njih ne bi bio ozbiljnije iznenađen kada bi se njihova velika avantura već ovde okončala.

Međutim, stara sandučara je prevalila svoj put, kao što je to do sada bezbroj puta učinila, odolevši i ovog puta oluji. Spustili su sidro u Bostonu. Drugog juna obe porodice su u kasno popodne, posle sedam nedelja puta, kročile na američko tle.

Ali, izgleda da ih nije sačekala dobra zvezda u Novom svetu.

Prilikom carinskog pregleda is-

postavilo se da je Patriša ponela malog psa Berija, skrivenog u jednoj korpi. Krišom od ostalih, uspeo joj je da u Sautemptonu prokrijumčari na brod ljubimca cele porodice i prijatelja malog Džima. Usput je tajnu poverila samo majci. Međutim, sve je to porodicama donelo u Bostonu velike nevolje.

Mali nemački ovčar im je, naravno, oduzeta, mali Džim i Patriša su se od straha i tuge formalno razboleli. Ostali su tri nada u carinskim barakama i tek onda smeli da nastave put.

Ujutru šestog juna je sve njihovo imanje utovareno u jednu dvokolicu i prevezeno u Arlington.

Upoznali su ga još u carinskim barakama, dok su bili u karantinu. Imao je oko trideset godina, bio je visok, mršav, žućkasta lica i zelenih očiju. Džeri Milton je došao iz Mančestera. Bio je pomoćni tkač, napustio posao, sakupio novac iz nepoznatih izvora i krenuo u Sjedinjene Države.

Siromašni Helmerovi ga nisu interesovali, ali je zato lepa Patriša privukla njegovu pažnju. U karantinu je nekoliko puta pokušao da je oslovi, ali je uvek naišao na hladnoću i odbijanje.

Devojka je još od prvog trenutka osećala neki neobjašnjiv strah i odvratnost prema ovom čoveku. Na utovarnoj stanici je opet bio tu, iako nije imao ništa da utovari. Odjednom se tek stvorio kod jedne od šupa, naslonio se leđima na zid i posmatrao devojku kako plače. Pat je želela da bude sama sa svojim jadima i mukama.

Iznenada je kraj sebe čula šum,

Kada je podigla pogled, ugledala je bledo Miltonovo lice.

Na licu tkača iz Mančestera zaigrao je pritvoran osmeh.

— Helo, Pat!

Devojka ga hladno odmeri.

— Gospođica Pat za vas, mister Milton. Otkud vi iznenada ovde? Misli sam da nameravate u Teksas. Trebalo je da odete za Dedham...

— Trebalo je. Ali, to me baš nije briga. Ići ću u Sent Luis sa vama.

— U Sent Luis? Šta ćete tamo? Zar niste rekli da imate strica u Teksasu...?

Na to je Milton iznenada uhvati za mišicu i steže. Patriša je vrisnula. Na žalost, rođaci su joj bili daleko, tako da njen vrisak niko nije čuo. Onda je neočekivano Milton uzviknuo od bola. Pas se bacio na njega s leđa i divlje lajući, srušio ga na zemlju.

— Beri!

Mladaj devojci se napuniše oči suzama kada je prepoznala životinju. Verni pas ih je sve dovde sledio: ljudi iz carinskog karantina jednostavno nisu mogli da ga zadrže.

Radost što vidi svog Beriја, bila je tako velika, da je devojka zaboravila nezgodu sa nasrtlјivim Miltonom.

Nekadašnji tkač iz Mančestera bio je čak toliko drzak da ispriča porodici Helmer kako je izvukao psa iz carinske štenare i zbog njega došao ovamo. Iako je video da Patriša naizmenično crveni i bleđi, drsko je nastavio da laže.

Od tog trenutka članovi porodice Helmer, koji ga do tada nisu baš marili, nisu imali ništa više pro-

tiv njega. Još iste večeri krenuli su u Sent Luis.

Bio je to užasan, naporan put kroz Masačusets, južni deo države Njujork, kroz Pensilvaniju, Ohajo, Indijanu i Illinois.

Sent Luis. Još u ono vreme grad se širio jače prema zapadnoj obali reke — ogromne Misisipi.

Rik i Fred Helmer su potrošili svu svoju ušteđevinu, uloživši je u dvojа velika kola sa arnjevima i četiri konja. Kola su bila dobra, jer se Fred Helmer u to razumeo. Međutim, konji su bili loši. Još između Džeferson Sitiја i Kolumbije, jedan od dva riđana Rika Helmera počeo je da popušta. Iz nekog, potpuno neobjašnjivog razloga, počeo je da hramlje, vukući se sve sporije. Zadržavao je ceo karavan.

Kod naselја Preri Houm Helmerovi su sreli još jedan karavan iseljenika, koji je nameravao za duže vreme da se tu zadrži. Njima su prodali konja za petnaest dolara. Posle toga su od trgovca konjima kupili za četrdeset dolara kulaša, koji je bio nešto bolji od ostale tri životinje.

Napredovali su veoma sporo.

Dva brata Helmer su radila četrnaest dana za Kanzas Overland kompaniju i najzad, pošto su zato dobili bednu platu, nastavili dalje. Još jednom su morali budzašto da prodaju jednog od svojih konja i kupe novog.

Milton je dobio mesto na drugim kolima, na kočiji Freda Helmera, ali je morao da sedi neudobno, na maloj zadnjoj platformi kola. Bio je već avgust kada su stigli u Kanzas Siti. Bio je to grad srednje veličine, turoban, sa već jako izraženim osobinama Divljeg zapada.

Još u Misuriju su doseljenici sa iznenađenjem otkrili da ljudi doista nose opasače načičkane municijom i velike revolvere. Jahači su u kratkim, kožnim futrolama nosili i puške, dok su im lasa bila pričvršćena na vrhu sedla.

Rik Helmer nije verovao u priče koje su mu u staroj Evropi pričali o Divljem zapadu.

— To je možda tako bilo jednom pre pedeset godina — govorio je. — Ali, danas više ne. Deco, pa ovo je već hiljadu osamstotina osamdeset prva godina! Mi živimo u novo vreme, koje nije mimošlo ni Divlji Zapad. To je, u svakom slučaju, bila ogromna zabluda starog Engleza. Divlji zapad nipošto nije bio onakav, kakvog ga je Helmer zamišljao. Još uvek je bio divlji. Čak gori nego ranije.

Istini za volju, Indijanci su svoju ogromnu borbu za opstanak, posle teških i krvavih poraza, nepovratno napustili. To nipošto nije ojačalo zakon i stvorilo red na srednjem zapadu Sjedinjenih Država. Naprotiv. Zakon je s mukom, stopu po stopu, napredovao.

Iako neprijatno iznenađen prvim susretom sa zapadnim gradom, sa redovima kamenih kuća i vrlo malo civilizacije, Rik Helmer ništa nije rekao. Samo je mali Džim govorio:

— Ovo ovde izgleda gotovo isto kao i na slikama koje nam je ranije pokazivao mister Džons. U stvari, samo nedostaju goveda. Ah, da, zaboravio sam, dosad još nisam video ni jednog šerifa, niti čuo pucanj.

Ispred čuvenog Beverlijevog saluna u Ulici Svan, rzali su konji vezani za prečku. Gore, na tremu,

stajao je čovek, prašnjava lica, velikih brkova, sa šeširom duboko navučenim na čelo. Nosio je kratki, crni prsluk u obliku boleroa, sivu košulju i sivu maramu. Pantalone su mu bile prugaste i uzane i padala preko čizama sa visokim sarama. Nisko, na desnom bedru, visio mu je u otvorenoj futrolu težak, crni revolver.

Mali Džim gurnu svog starijeg brata Majka i došapnu mu sa mešavinom straha i ponosa:

— Pogledaj onog čoveka, Majk. To je pravi revolveraš, kakvog nam je mister Džons opisivao...

Iznenada se čovek odvoji od stuba trema i stvori se pred Majkom. Hrapavim glasom, na tipičan zapadnjački, otegnut način, upitao je:

— Šta vam je to taj mali pacov rekao?

Majku se sledila krv u žilama pred strančevim pogledom.

— Moj mali brat... nemojte to uzimati ozbiljno, mister. Mi dolazimo iz Engleske i putujemo na zapad.

— Slušaj me, momče, meni je potpuno svejedno odakle vi dolazite. Samo nemoj uobražavati da me ovde bilo ko može da vređa.

— Niko vas nije vređao, mister. Tada se dogodilo.

Pat je sve posmatrala razrogačenih očiju od straha. I Džeri Mil-ton je takođe video.

Stranac je udario snažno i bezočno. Pesnica je pogodila mladića posred lica. Majk se okrete oko svoje sopstvene ose i zanese unazad. Pat je vrisnula iz sveg glasa.

Rik i Fred Helmer su upravo pojili konje. Kada su čuli vrisak, trgli su se.

Majk je stajao na nesigurnim nogama i brisao tanak mlaz krvi, koji mu je tekao niz bradu.

Tada priđe njegov otac i zbunjeno pogleda stranca.

— Šta se dogodilo?

— Budite po strani, stari, inače će biti nevolje.

— Nevolje? — umeša se Fred Helmer. — Meni se čini da je već ima.

Brkati stranac žmirnu.

— Znači, nevolja je tu. E, pa u redu, onda treba i vama jednu da zalepim.

Fred Helmer nije bio tako zbunjjen kao njegov brat Rik.

— Trebalo bi da budete miroljubivi, mister. Ko vam je šta učinio?

Život britanskog iseljenika Freda Helmera sada je visio samo o tankom koncu.

— Šta si to rekao, tvore jedan?

Rik je hteo da zadrži brata, ali je bilo kasno.

Fredu Helmeru preostalo je samo još deset sekundi života...

— Niko vam ništa nije učinio, čoveče. Ostavite nas na miru...

Teksaški lupež Vilijam Brokton uzviknu žustro:

— Poteži!

Fred Helmer nije shvatio. Mašio se za džep pantalona da izvuče svoju kariranu maramicu, kako bi izbrisao znoj sa čela. Odjeknuo je pucanj, a ispred stranca se stvorio oblak barutnog dima.

Britanac steže obe ruke na grudima. Posmatrao je Teksašanina širom otvorenih očiju, začuđen.

Šest članova porodice Helmer i Džeri Milton sve to su posmatrali ukočeni od užasa.

Tada Patriša vrisnu i grčevito se uhvati za majku.

Užasno sporo Fred Helmer prvo klonu na levo koleno, a onda pade na stranu i ostade da leži ispruženih ruku u prašini ulice.

Njegova žena nije imala snage ni da se pokrene.

Na to se Pat istrže i priđe Miltonu. Vikala je, lica bledeg kao kreč:

— Vi se smejete, bedna kukavice! Udarite ovog čoveka. On je ustrelio mog oca!

Lica teksašanina Broktona razvuče se u neprijatnu grimasu.

— Oprezno, devojko, imam još pet metka u koltu.

Stari Helmer stade ispred svoje nećake.

— Vi... vi se valjda nećete usuditi da na nju pucate — rekao je uzbuđeno.

— Ko me uvredi, umire, stari. A sada ću vam dati savet: strpajte tog momka na kola i gubite se odavde!

— To nećemo učiniti — uzviknu Majk, crven od gneva. — Oče, ja idem po šerifa. U ovom gradu mora da postoji šerif...

Brokton mu priđe, dokopa ga za ramena i grubo privuče.

— Šta? Momče, šta si to hteo da kažeš?

— Pustite mladića!

Neočekivani, podmukao udarac odbaci starog Helmera. Ležao je samo nekoliko santimetara od svog brata i trebalo mu je dosta vremena da dođe k sebi.

Majk je piljio u onesvešćenog oca, a onda stegao pesnice, zaškrgutao zubima i hteo da se ustremi na razbojnika.

Međutim, njegova majka i Pat mu se okačiše o vrat, plačući i vrišteći.

Žena ubijenog Freda naslonila se na točak kola i jecala.

Malí Džim koji je u stvari krajnje nedužan, bio podstrekač svih ovih užasnih događaja, čučao je smrtno uplašen između dva prednja konja i grčevito se ručicama držao za rudu.

Kao preplašeno stado, zbijeni jedno uz drugo, posmatrali su doseljenci iz Engleske teksaškog razbojnika.

Stari Rik Helmer je ječeći ustao i pokazao na ubijenog brata.

— Majk, hodi. Pomozi mi da ga položim u kola.

Pat odmeri Miltona.

— Vi se još uvek smejete! Mister Milton, gledajte da se što pre izgubite odavde.

Tkač iz Mančestera promrsi:

— Šta hoćeš, glupa gusko? Zar uobražavaš da ću se zbog vas, ništarija, izlagati smrtnoj opasnosti?

— Ništarije!? — stari Helmer ga pogleda gnevno. — Miltone, odlazite i nikada nam više ne izlazite na oči.

Milton stade pored Teksašanina. Onda su Helmerovi čuli kako čovek, koji im se pridružio, uživao njihovo gostoprimstvo, jeo njihov hleb, govori:

— Čist posao, mister.

— Zaveži, stranče — reče Brokton namrgođeno.

— Tako, Majk — rekao je Rik Helmer. A sada idi i dovedi šerifa.

Brokton, koji se već do pola okrenuo, zastade i oštro odmeri starog, ali ništa nije rekao.

Rik Helmer ponašao se kao da Teksašanin uopšte ne postoji.

— Požuri, Majk!

Mladić ode žurnim korakom.

Kada se pola sata kasnije vratio, uz njega je išao jedan veoma mlad čovek. Mogao je imati najviše dvadeset godina. Na levoj strani kaputa nosio je veliku zvezdu.

— Vi... vi ste šerif? — jedva procedi Helmer od iznenađenja.

— Ja sam Džek Krojdon, pomoćnik šerifa...

— Zašto šerif nije došao?

Pomoćnik šerifa se glupo osmehnu. Trudio se da izgleda kao da nešto razmišlja.

— Šta vi zamišljate, mister? Ovde ima mnogo važnijih poslova da se obavi, nego da se vidi mrtav Englez.

Helmer mu odgovori, dok su mu usne drhtale:

— Mister Krojdon, mi nećemo zaboraviti ovo što ste upravo rekli. Ni vas nećemo zaboraviti. Sad nam samo još recite kako se zove ovaj čovek ovde.

Pri tom je pokretom glave pokazao na Teksašanina, ubicu svog brata.

Broktonovo lice postade za nijansu crvenije.

— Uobražavaš li doista Džone Bule, da je ovom mladom momku baš stalo da što pre stigne do mesnog groblja?

Iscerio se pakosno, a zatim okrenuo, pa, zveckajući mamuzama, uputio u krčmu.

Džeri Milton je pošao za njim.

Helmer pogleda svoju snahu, koja je još uvek kao kip stajala kraj zadnjeg točka svojih kola. Izgledalo je kao da ništa ne shvata, ništa ne vidi i ništa ne čuje.

Patriša je posmatrala svoju majku, očiju zamagljenih od suza. Usnice su joj podrhtavale, ali ništa nije rekla.

Laura Helmer uhvati svoju nećaku za ruku i povede je prema kolima.

— Ti ćeš sada sedeti gore, napred, a mesto tvog oca preuzeće Majk. Ili ćemo možda drugačije postupiti, Rik?

Muž samo klimnu glavom.

Mali karavan je krenuo.

Preko krila pomičnih vrata „Beverli” saluna posmatrao ih je par lukavih, zelenih očiju. Tkač iz Mančestera posmatrao je kola, sve dok se nisu izgubila sa vidika.

—O—

Nemi od bola, još uvek nesposobni da shvate gubitak, napustili su Helmerovi mesto užasa.

Kada su malo odmakli od Kansas Sitija, Rik zaustavi kola.

— Majk, ovde ćemo ga sahraniti. Pozadi, na našim kolima, leže tri daske. Od njih ćemo napraviti krst...

Drhtavim rukama ispisao je Majk ime ubijenog i to bojom, koju su poneli iz Engleske, da bi u dalekom Koloradu obojili kuću.

Tri milje zapadno od grada, u kome je našao smrt, neđaleko od drumu, kojim je išla poštanska kočija, Fred Helmer je položen u zemlju. Bilo mu je nešto preko četrdeset sedam godina i za sobom je imao život pun rada, siromaštva i briga. Došao je pun nade ovamo, u Novi svet, u kome je ostao veoma kratko. Za Helmerove je on bio ubijen. Porodica je to shvatila jedino kao ubistvo.

Međutim, u gradu ubice nije bilo.

Prema nepisanom zakonu Zapada, teksaški lupež Brokton nipošto nije počinio zločin. Čoveka, koga je ustrelio, izazvao je na dvoboj, doviknuvši mu da potegne. Izazvani je učinio pokret, koji niko na Zapadu ne bi protumačio drukčije do nameru da potegne oružje.

To što je Fred Helmer bio potpuno nenaoružan nikoga nije zanimalo. To će reći, jedan doista ozbiljan i promišljen čovek bi svakako smatrao važnim i proverio da li je osoba izazvana u dvoboju i ubijena bila u mogućnosti da se brani, ili ne.

Međutim, nije baš bilo mnogo ljudi spremnih da se izlažu opasnosti da tako pravično misle i postupaju. Na žalost, u celom Kansasu postojao je jedan jedini čovek, koji nipošto ne bi lupeža Broktona pustio nekažnjeno. Bio je to veliki maršal Vajat Erp, dole, u dalekom Dodž Sitiju, na obalama Arkanzasa. No maršal Erp je bio daleko, veoma daleko.

Helmerovi, koji su još u Sent Luisu čuli za njega, nisu ni slutili da će se jednom sresti s njim.

—O—

Nastavili su dalje, na zapad. Preko Lorensa, južno od Topeke. Preko Linkolnvila za Hačison.

Rik i Majk Helmer našli su posao u pilani. Tu su ostali cele zime i u martu naredne godine krenuli dalje.

Čak i da su hteli stalno da se nastane u Hačisonu, bilo je nemoguće. Kao i u Vičiti i u Hačisonu su prošli dani blagostanja, pa je bilo

pravo čudo da su otac i sin uopšte uspjeli da se zaposle.

Leoni Helmer još nije prebolela smrt svoga muža. Međutim, bila je prava Britanka i borila se protiv očajanja, koje je često obuzimalo. Pat je pokušavala da umiri svoju majku i olakša joj bol.

Imali su nove konje, a štete, koje je duga zima napravila na kolima, bile su otklonjene.

Tako su šestog marta krenuli na put prema pokrajini Staford.

Bilo je prepodne. Mali karavan je putovao nešto više od pet sati.

Put je vodio kroz brežuljkasti predeo, kroz takozvanu talasastu preriju. Desno i levo od puta ležale su kamene gromade, visoke i do šest metara. Mali Džim, koji je sedeo pored oca na sedištu, hteo je da zna odakle te stene potiču.

Rik Helmer sleže ramenima, kao što je uvek činio kada ga je deran nešto zapitkivao. Bratovljeva smrt teško ga je pogodila, i njega i njegovu ženu.

Patriša je postala veoma tiha, a sa Majkovog lica nestao je onaj vedar izraz, tipičan za mladića njegovih godina.

Samo je mali Džim u svojoj dečijoj bezazlenosti potpuno zaboravio događaj iz Kansas Sitija. Budnim očima je sve pratio, sve ga je zanimalo i sve je za njega bilo ogromna, divna avantura.

Mali Džim je još u Ulici Milford, u predgrađu Sautemptonu, sa drugim dečacima prepričavao mnoge divlje i krvave priče o Divljem zapadu i one su ga tako duboko uzbudivale, više nego što se to dopadalo njegovim roditeljima.

U stvari, sa napregnutom, taj-

nom težnjom očekivao je Indijance. Kako je čuo, bili su veoma svirepi, ali se nadao da će bar moći da ih vidi iz daleka, sa bezbednog rastojanja. Oni se, međutim, nisu pojavili. A Džim nije ni znao kakva je to ogromna sreća za njega i njegovu porodicu. I o belim razbojnicima je slušao još u Engleskoj i na brodu. Ni na njih nisu naišli. To je bila još veća sreća za mali karavan, što mali Džim Helmer svakako nije mogao da zna.

Na brodu je prvi put čuo za velikog šerifa, Vajata Erpa. To ime pomenuo je jedan od mornara. Uveče je sedeo na zadnjoj palubi, na smotanim brodskim konopcima i pričao svojim drugovima jednu veoma uzbudljivu priču, u kojoj je navodna imao učešća, a u kojoj je maršal Erp imao veoma važnu ulogu. Uhvatio je jednog veoma opasnog razbojnika.

Na brodu je čuo i ime Doka Holideja. O njemu mu je pričao ridokosi irski mornar Morgan O'Kif.

U Sent Luisu je zatim, na prostoru za smeštaj kola, slušao jednog čoveka kako govori o Vajatu Erpu.

Džim je slušao, zarumenjen od uzbudjenja. Onda je usput još nekoliko puta bilo reči o maršalu. Tako je Džim sada znao da je taj Vajat Erp jedan od najčuvenijih čuvara zakona ove zemlje.

Iznenada, deran postavi svom ocu neobično pitanje:

— Zar ne bismo mogli da odemo do Dodž Sitija?

— Zašto tamo?

Džimi se malo kolebao, a onda rekao:

— Zato što je Vajat Erp tamo.

Stari Helmer odmahnu glavom.

— To nema nikakve svrhe, Džim. Ti si i sam video koliko je šerifu iz Kanzas Sitija stalo do mrtvog čoveka. Poslao je jednog mladog, neiskusnog pomoćnika, čoveka, koji nam je rekao da njegov gazda ima drugih briga, a ne da se bavi ubijenim.

— Rekao je jednim mrtvim, oče. Englez pogleda svog sina iznenađeno.

— Šta si to rekao? — upitao je otegnuto.

— Pomoćnik šerifa u Kanzas Sitiju je rekao da šerif ne može da se bavi mrtvacem, da ima prečeg posla.

Helmer se zagledao u put koji je vijugao pred konjima. Lice mu je bilo tvrdo, kao od kamena isklesano.

— Tvoj stric je ubijen, Džim!

Rekao je to odsečno i grubo.

Deran uzvрати:

— To mi kažemo, tata, ali ljudi u Hačisonu tvrde da nije ubijen.

— Besmislica! Onaj razbojnik ga je hladnokrvno ustrelio. Nema šta da se govori, to je bilo ubistvo. Bez-
očno ubistvo.

Posle toga otac i sin neko vreme nisu razgovarali, a onda Džimi ponovo upita:

— Ako je to bilo ubistvo, oče, zašto onda nismo ostali u Kanzas Sitiju?

— Šta smo još tamo mogli da učinimo, dete? Pravda ne bi bila zadovoljena, jer u ovoj zemlji pravde nema!

Prvi put u svom mladom životu mali Džim nije poverovao svom ocu. Da su ljudi ovde grubi i bezobzirni to je u međuvremenu shvatio. Međutim, on je pokušao nešto što

njegov otac očigledno nije mogao da pokuša: da se saživi sa Novim svetom. On je razgovarao sa dečacima i mladićima u Hačisonu i pokušao da razume odgovore koje su mu davali. Pričao im je o svom stricu i događaju u Kanzas Sitiju. Na to su mu odgovarali:

„Ako se tvoj stric mašio za bedro, kao što si rekao, Džime, onda onaj drugi nije postupio protivzakonito. Pucati posle poziva — poteži...”

Svi su rekli isto. Postavljao je svakome, sa kim je stupio u razgovor, isto pitanje: da li je moj stric Fred ubijen? Niko nije odgovorio: da, ubijen je.

Mali Džim Helmer je veoma dugo razmišljao o svemu tome. Danas je prvi put o tome govorio sa ocem. Bio je gotovo uplašen mišljenjem koje je imao njegov otac.

Sa majkom, strinom Leoni i starijim bratom nikada o tome neće govoriti. Što se Patriše tiče, to je nešto drugo. Koliko večeras, razgovaraće sa njom.

Te večeri je morao prilično dugo da čeka na priliku za razgovor.

Ulogorili su se usred savane, u jednoj majušnoj udoljici.

Pat je dugo bila zauzeta pripremanjem večere. Pomagala je obe-
ma ženama. Pre svega, stalno se trudila da što je moguće više odmeni svoju majku.

Leoni Helmer je svoj bol podnosila ćutke, ali je od smrti svog muža počela da poboljeva.

Konačno je Pat završila posao i došla iza kola, gde se nalazio njen mali rođak.

— Džimi!

— Da — čuo se glas dečaka iz mraka.

Pat je sela kraj njega na dasku, na kojoj je sedeo Džeri Milton sve do Kanzas Sitija. Neko vreme su tako sedeli jedno uz drugo, ne govoreći ništa. Pat je imala sedamnaest godina, a mali Džim deset.

— Hteo sam nešto na te pitam, Pat.

— Da.

— Ko je zapravo Dok Holidej?

— Dok Holidej? — Devojka je pokušavala da u mraku raspozna lice malog Džima.

— Otkud ti on pade na pamet? Ja mislim da je on kockar.

— Šta je to?

— Čovek, koji igra karte, pretpostavljam.

— Zar se na taj način može postati slavan?

— Zar je on slavan?

— Pa, dečaci u Hačisonu su pričali o njemu, a i ljudi na stanici za zamenu konja, gde smo se odmarali. Najzad i ti si već čula za njega.

Patriša se osmehnu.

— Znaš, Džimi, ja ne bih takvim stvarima razbijala glavu. To još nije za tebe.

— Ti, dakle, znaš njegovo ime, a ipak ne znaš ko je on — uporno je nastavljao dečak.

— Da... ovaj... hoću da kažem, ja u stvari, znam ko je on. On je kockar i revolveraš.

— Revolveraš? Otkud ti to pade na pamet?

— Mislim da mi je to Majk jednom rekao, ili možda tvoj otac.

Džim odmahnu glavom.

— To ne može biti. Majk ti to sigurno nije mogao reći. Dok Holidej

je čuveni strelac, ako hoćeš, borac revolverom, a to je ipak nešto drugo.

— Aha! A zašto bi to bilo nešto drugo?

— Borac revolverom, strelac... prokletstvo, u stvari, ja sam hteo da mi ti to objasniš, Pat — rekao je dečak očajno. — Dečaci govore sasvim drukčije o Doku Holideju nego o Kidu Karvenu, Vestu Hardinu, Liju Rozenbiju i Kasu Merlou. To su revolveraši, ozloglašeni ljudi, koji koltom zarađuju novac. Oni su isti kao i onaj čovek u Kanzas Sitiju.

Lice mlade Patriše postalo je veoma ozbiljno, a između obrva joj se usekla bora.

— Čovek u Kanzas Sitiju je ubica.

Dečak uzvratu spremno.

— To je upravo ono o čemu sam ja hteo sa tobom da govorim. On je ubica, u redu. Onda su svi ostali revolveraši ubice. Ne znam, ali dečaci kažu da to nije tako...

Dečak je primetio da se njegova rodaka trglala, pa je brzo skrenuo o razgovor.

— Dok Holidej je, pre svega, prijatelj Vajat Erpa.

— Šta ti sve ne znaš!

— Svaki dečak ovde to zna, Pat. Voleo bih jednom da vidim Vajata Erpa. I Doka Holideja takođe. Rekao sam to ocu, ali on neće da putujemo preko Dodž Sitija. Možda je to grad u kome bismo mogli da ostanemo. Moris Fabijani u Hačisonu mi je rekao da je to veliki stočarski grad, kakvog na Zapadu nema. Često se u njemu sakupi i po hiljadu kauboja.

— Hiljadu kauboj? Zar ti to smatraš lepim?

— Da.

Pat je odmahivala glavom. Ni ona nije mogla potpuno da shvati. Ipak, rekla je:

— Znaš, Džim, ti si mali dečak i verovatno ćeš se bolje prilagoditi ovoj stranoj zemlji nego mi.

— Zar si ti već stara?

— Ne, Džim, ali nisam više tako mlada kao ti i ne mogu više da razgovaram sa malim dečacima i devojčicama, koje ti mnogo lakše shvataš. Znaš, možda je sa Dokom Holidejem ipak drugačije. Možda doista borac revolverom nije isto što i bandit, koji krstari zemljom i ubija ljude, pa zato još, za taj zločin, dobija novac.

— Ah, Pat, ti me uopšte ne shvataš.

— Pokušaću, Džim. Šta misliš, da pitamo Majka?

Džim odmahnu rukom.

— Majk ništa od toga ne shvata. On samo misli na to da što pre negde stignemo i sagradimo kuću. On samo traži šumu gde bi mogao da obara stabla za tu našu novu kuću...

— Misliš li da nije bolje o tome razmišljati nego o Doku Holideju?

Džim sleže ramenima, a zatim podboči glavu obema šakama.

— Ja mislim da je sasvim dobro razmišljati o Doku Holideju. On je kao Amerika, to jest, kao Divlji zapad. Odnosno ne, sasvim je drugačiji. Dečaci u Hačisonu kažu da je on kralj!

Rekao je to sasvim ozbiljno, pa ga je naljutilo što je Patriša prsnula u smeh.

— Ti si glupa guska, Pat. Ni ti

me ne shvataš. Oni naravno nisu mislili na kralja sa krunom, ogrtačem od hermelina i silnim slugama. I sve to u veličnoj, zlatnoj kočiji. Ne, mislili su sasvim drugačije.

— Kako to?

— Aha!

— Džimi, ne treba stalno da govoriš „aha"! Majka ti je to već sto puta kazala.

— Aha. On je takođe kralj. Svi ga se boje, a ipak nije razbojnik, ni ubica, ni skitnica.

Pat ustade i prođe prstima kroz Džimijevu kosu.

— Suviše razmišljaš za svojih deset godina, Džimi.

Pošla je, a mali pas za njom. Džim je pratio pogledom.

— Vidiš li — rekla mu je devojka preko ramena, pokušavajući da ga šalom odobrovolji — Beri više voli mene. Pošao je za mnom.

— Kladim se da će odmah doći, čim ja to budem hteo!

Devojka se smešila i milovala psa. Tada Džim dva puta kratko zazvižda. Pas mu odmah pri-trča. Džim se radosno nasmeja.

— Šteta što se sa tobom nisam kladio u veliki komad sira.

Pat mu doviknu:

— Laku noć! I gledaj da ti se Dok Holidej ne pojavi u snu.

Na to dečak skoči sa kola i reče prkosno:

— Kada bi se to dogodilo, ja bih ga zamolio da sa Vajatom Erpom odjaši u Kanzas Siti i da izazove na dvoboj čoveka, koji je ustreljio strica Freda.

Pat je iznenađeno zastala.

— Čemu to? — upitala je mucajući.

— Zato da... — Džim odmahnu rukom i uputi se prema kolima svojih roditelja. — Nema nikakve svrhe da ti to objašnjavam, Pat. I tako ništa ne razumeš.

Bilo je to popodne sledećeg dana. Mali karavan je upravo išao niz brdo. Niz veću padinu u talasastoj premiji. Kola su škripala i krckala, opasno preteći da se sruče konjima na zadnje noge.

Iznenada, mali Džim, koji je kao i uvek sedeo pored svog oca, razrogači oči.

— Tata, eno jednog razbojnika!

Rik Helmer podiže pogled, nabra obrve i uzdahnu. Iako je i on posumnjao, uzvratilo je sinu:

— Ne govori besmislice, dečko.

No, bez obzira na to, odmah je zaustavio kočiju.

Majk je sledio njegov primer i zaustavio druga kola. Pred njima, na sledećem proplanku, stajao je jahač.

Helmerovi su mogli jasno da ga vide, jer je bio udaljen jedva sto pedeset jardi. Dan je bio vedar, a nebo nad Kansasom jasno plavo.

— Zašto ne vozimo dalje, tata? — upitao je Džim ne baš sigurnim glasom, gutajući prašinu, koju su uskovitlala zaustavljena kola.

— Budi miran!

Čovek na proplanku je bio srednje visine. Imao je uglastu glavu, koja je bila prosto nasadena na trup. Nosio je smeđi kaput, ispranu plavu košulju, žutu maramu i sive pantalone.

Džim je sasvim jasno video da nepoznati jahač nosi dva revolvera.

— On je dvoruki strelac — rekao je dečak šapatom.

— Šta je on? — upita stari, ne skidajući pogled sa jahača.

— Nn... ništa — promuća Džim.

Majk preskoči preko točka i priđe kolima svog oca.

— On stoji tamo kao...

— ...Indijanac — dopuni Džim nedovršenu rečenicu svog brata.

— Zar ti nisam rekao da čutiš! — brecnu se otac na mališana.

Majk je posmatrao jahača.

— Spustio se nasred drumu.

— Da, izgleda tako.

Džim je bio veoma uzbuđen.

— On sigurno nije sam — javio se dečak uprkos očevoj zabrani.

Kao po komandi, stvorila su se iznenada iza proplanka četiri jahača i stala uz prvog.

— Kao Indijanci — govorio je mali Džim. — Fabijani u Hačisonu mi je rekao...

— To što je tebi Fabijani rekao, u ovom trenutku nas uopšte ne interesuje, Džim — preseče ga Majk oštro.

— Hajde, brzo u kola kod svoje majke — naredi Rik Helmer svom sinčiću.

Majk reče ocu zabrinuto:

— Oni su nam preprečili put.

— Neka Majk odmah uzme pušku! — vikao je Džim ispod arnjeva. — I otac takođe...

— Ako sađa ne budeš gledao svoja posla, dobićeš batine — podviknuo je Rik Helmer.

— Moramo da nastavimo dalje — rekao je Majk. — Mislim da je glupo da se i dalje ovde zadržavamo.

— Da — uzvрати otac i odmah zamahnu uzdama.

Konji su krenuli. Četvorica jahača stajala su kao ukopana na is-

tom mestu. Helmer ih je posmatrao zabrinuto. Osećao je mučninu u stomaku. Prokletstvo, neće da uzmaknu ni jedan inč! Možda je Džim bio u pravu: to su razbojnici.

Kada su konji stigli na deset jar-
di od prvog jahača, koji je najvero-
vatnije bio vođa, Rik Helmer po-
novno zaustavi kočiju.

— Mi moramo dalje, džentlme-
ni! — uzviknuo je žustro. — Ne
možemo da se sklanjamo s puta. Ko-
čija ne može preko kamenja...

Jahači i ne trepnuše.

— Moramo da ostanemo na dru-
mu — govorio je Helmer, a mali
Džim je u kolima stezao zube od
straha i gneva.

Šta tim ljudima pada na pamet?
Kako mogu tako jednostavno da
im prepreče put?

Tako nešto čine samo banditi!

Bilo je veoma teško držati kola
na nizbrdici.

— Džentlmeni, moramo dalje!
— doviknu Britanac još nesigurni-
jim glasom.

— Džentlmeni — pomrsi dečak
kroz zube. — To nisu nikakvi
džentlmeni!

— Čuta — majka ga je ošinula
pogledom. — Zar si možda zabora-
vio da je nesreća u Kansas Sitiju
otpočela zbog tebe? Da si ti... — Pre-
kinula je u pola rečenice, uplašivši
se sopstvenih reči.

Džimovo malo lice pobledelo je
naglo.

Šta je to majka rekla? Da je nes-
reća zbog njega počela? Misli li
majka time da je on kriv za smrt
strica Freda? Oborio je glavu. Že-
na je počela da jeca.

— Džim, ja, ovaj, to je naravno

besmislica! Ti ništa nisi mogao. To
je samo bila užasna nesreća.

U to se zaori grub glas jednog od
jahača:

— Silazite s kola!

Džim podiže glavu i pogleda na
drum, pored očevih leđa. To je uz-
viknuo jahač koji je prvi izašao na
drum.

— Zašto treba da silazimo sa ko-
la? — upitao je Helmer žustro.

— Jer ja to naređujem!

Helmer je pokušao da se našali,
pa je upitao:

— Niste li vi možda guverner
ove lepe zemlje?

— Ne pravi glupe šale, čoveče,
nego silazi, da te ja ne bih skinuo
odatle koltom.

Na to žena razgrnu arnjeve.

— Rik! — uzviknula je uplaše-
no. — Učini ono što ti kaže. Dovolj-
no nam je do sada bilo nesreće!

Britanac klimnu glavom i lagano
siđe sa kola. Lice mu je bilo mrač-
no i zabrinuto.

— Svi neka silaze sa kola! — na-
redio je prvi jahač.

Za Rikom su sišle Laura i Leoni
Helmer.

I Džim je skočio na zemlju. Lice
mu je bilo ozbiljno i tužno. Uz
strah, koji je osećao prema nepoz-
natim ljudima, mučila ga je i straš-
na optužba, koju je majka izgovo-
rila.

Majk i Pat su takođe stajali uz
točkove kola.

Ponovo se čuo jahač, očigledno
vođa grupe.

— Ja sam Edi Perkins — Brik.
Vi me sigurno znate.

Helmer odmahnu glavom.

— Ne, mister, nismo još čuli za
vas.

— Onda je krajnje vreme! Momci, na posao!

Žena Rika Helmera uplašeno vrisnu kada su jahači poterali konje do kola i tu sjahali.

Majk prije majci.

— Čemu to, gospodo? Mi vam ništa nismo učinili.

— Ako ta kreja ne zatvori usta, Lari, onda mu to ti učini — doviknu Edi Perkins krupnom, dežmekastom mladiću, koji je poslednji kliznuo iz sedla.

— Ol rajt, Ed. Računaj na mene.

Onda su razbojnici — Džim je bio u pravu, to su bili razbojnici — sasvim mirno počeli da pretražuju kola. Pri tom nisu nešto određeno tražili, nego su prosto bacali predmete iz kola na drum.

Helmer je tužno odmahivao glavom.

— Čemu to, ljudi? Tu nećete naći ništa što bi za vas predstavljalo vrednost. Mi smo iseljenici iz Engleske. Imamo samo nekoliko stvari, koje su nam neophodne za život i put...

Perkins — Brik besno opsova.

— Odakle vi znate šta tražimo, čoveče? Da nećete možda tvrditi da smo razbojnici?

— Ne — reče žena hitro — to on neće da tvrdi, mister Perkins — Brik.

Jedan od razbojnika je upravo bacio na drum činiju od porcelana, koja se uz zveket razbi u hiljadu komada.

— Šta je on unutra tražio, Perkins? Možda neku tajnu? — uzviknu Majk uzbuđeno.

Vođa bande potera konja napred i zaustavi ga tek na četiri jarde ispred mladića.

— Mister Perkins — Brik, ako nemaš ništa protiv, momče. A što se tiče Kida Fleksatafa, on je od mene dobio naređenje da sa kola pobaca nepotreban krš, kako bi smo ih lakše pretražili.

— Nekoristan krš? — procedio je Majk kroz zube. — Činija je za nas i te kako koristan predmet, mister Perkins — Brik.

— Ne izgovaraj moje ime tako podrugljivo, momče — brecnu se otpadnik od zakona. — Ja to ne volim.

— A mi ne volimo kada se naše vlasništvo tako besmisleno uništava.

Na to vođa bande skide bič, koji mu je bio brižljivo umotan oko sedla. Kožni kaiš zazvižda i odbaci Majka u stranu. Bič je mladića tako potkačio, da mu je otkinuo rukav.

Majk Helmer je bio crven od gneva.

— Znaš li sada ko sam ja momče — rekao je Perkins unjkavo.

— Da, Perkins, vi ste razbojnik!

Na to vođa bande učini jedva primetan pokret levicom i bič još jednom zazvižda kroz vazduh. Ovog puta ostavio je na mladićevom licu krvav trag.

Laura Helmer je vrisnula. Džim je stezao svoje male pesnice, a otac škrgutao zubima u nemoćnom gnev-u. Mali ovčarski pas se ukopao kraj Džima i drhtao celim telom.

Patriša stupi napred. Bila je bleđa kao smrt. Međutim, glas joj je bio čvrst i odlučan.

— To nije bilo herojsko delo, mister Perkins — Brik. Sada zaista znamo ko ste vi. Što se mene

tiče, možete i po meni razmahnuti tim vašim bičem.

Lupež je bio tako zbunjen, da nekoliko sekundi nije znao šta da čini.

— Tako — rekao je konačno. — Vi, dakle, znate ko sam? U redu. Onda mi to i recite.

— Pat! — uzviknule su obe žene istovremeno.

— Neka samo govori — rekao je razbojnik.

— Pat, budi mirna — rekao je stari Helmer.

— Ne, neću da budem mirna.

Perkins — Brik, koji je još uvek držao bič u ruci, naže se preko sedla.

— Šta si to htela da mi kažeš, golubice?

Pat proguta pljuvačku.

— Ja ću to ipak zadržati za sebe, mister Perkins — Brik.

— Ne, ne! — uzviknu razbojnik. — Hteo bih to sad odmah da čujem.

Majk dokopa svoju rođaku za ruku i povuče je prema sebi. Crvenoplava brazda na njegovom licu još jače je natekla, tako da mu je lice bilo izobličeno.

— Nećeš ni zucnuti, Pat!

Na to Perkins — Brik ponovo zamahnu bičem i na licu mladog Majka Helmera ureza se još jedna brazda.

— Razbojnik! — vikala je Pat. — Vi ste razbojnik!

Lice vođe bande postalo je sada sivo.

— Reci to još jednom!

— Da — vikala je Pat. — Reći ću to još jednom i još sto puta. Vi ste jedan podmukli razbojnik!

Na to vođa bande još jednom za-

mahnu užasnim oružjem. No, u sred Laurinog i Leoninog krika, odjeknu hitac sa proplanka.

Bič je sada bio presečen na dva dela: razbojnik je u ruci držao samo još komad debele drške.

Deset glava se naglo okrete i deset pari očiju pogleda prema brežuljku.

Tamo je stajao jahač.

Bio je visok, plećat i uzanih bedara. Imao je preplanulo, markantno lice i kao čelik plave oči. Kosa mu je bila crna, a obrve guste i izvijene. Nosio je crni šešir, duboko navučen na čelo. I njegov prsluk bio je takođe crn. Snežno bela košulja bila je pridržana crnom somotskom mašnom. Pantalone, takođe crne, padale su mu preko visokih sara teksaških čizama sa velikim mamuzama. Nosio je opasač od bivolje kože sa dvema futrolama za dva teška revolvera, kalibra četrdeset pet.

Strančev konj je bio dugonogi ždrebac, u kome je poznavalac odmah mogao da otkrije plemenitu Arizona rasu.

Edi Perkins — Brik je razrogačio oči. Prošlo je nekoliko sekundi, pre nego što je doviknuo:

— Jeste li to vi možda pucali?

— Da! — zaorio se strančev metalni glas.

Vođa bande pogleda ljude oko sebe, pa onda ponovo okrete glavu prema strancu.

— Šaljivdžija, zar ne?

— Ne baš naročito, Perkins — Brik.

— Ehej, ovaj izvanredan strelac me poznaje!

— Ti nemaš ni malo razloga da na to budeš ponosan, Perkins.

— Čujte ovoga — promrmlja otpadnik od zakona, očigledno tražeći pravi odgovor. U stvari, ono što ga je najviše interesovalo, bio je način, kako da likvidira ovog čoveka. Po glavi su mu se vrmale razne ideje. Da je nešto znao ko je nepoznati jahač, setio bi se sigurno i šta treba da čini.

Međutim, bandit Edi Perkins — Brik nije znao da je nepoznati jahač, koji je jednim jedinim metkom prepolovio njegov bič i to sa rastojanja sa koga ni jedan normalan kolt to ne bi mogao, čuveni maršal Erp. Vajat Erp. Međutim, nije znao.

Želja malog Džima Helmera se brže ispunila nego što je dečak mogao i da sanja. Ali, ni desetogodišnji dečak nije znao ko je stranac, koji se tako hladnokrvno umešao u veoma opasnu situaciju.

Tada je Perkins — Brik pomislio da mu je sinula odlična ideja. Doviknuo je svom čoveku:

— Džoni, smatram da je odličan put za sporazumevanje sa brzorukim čovekom popiti po čašicu zajedno. Donesi flašu!

Maršal odmahnu glavom.

— Ostavi to piće u bisagama, Džoni, ja ga ne marim. A sad me slušajte dobro momci: penjite se na konje i nestanite odavde što je brže moguće. Ja sam prilično nezgodan čovek. Bilo bi mi veoma žao da vam to moram i dokazivati.

Pošto trik vođe bande nije uspeo, ovaj doviknu dežmekastom Džeku Flemingu:

— Ne mogu da se otmem utisku, Džek, da je ovaj čovek ovde sit života!

Mali bandit pođe nekoliko koraka u stranu i savi ruku tako da mu je šaka pala na dršku revolvera. Odgovorio je vođi:

— Da, Ed, tako se nešto i meni čini. Trebalo bi, mislim, da malo ozbiljnije porazgovaramo sa njim.

Čovek iz Misurija je ostao u sedlu. Netremice je posmatrao razbojnike.

— Sklanjaj ruku s pucaljke, Džek, inače zlo po tebi.

Razbojnik zgrči šaku. No pre nego što je izvukao oružje, iz kožne futrole odjeknu maršalov pucanj. Pre nego što se razbojnik snašao, kolt mu je bio izbijen iz ruke.

Džek Vokham, koji je zbog dvostrukog ubistva gonjen u Nebraski i Dakoti, isturi bradu i uzviknu:

— Pakao, ja ću te uprkos svemu izbušiti kao sito!

Levica mu još brže kliznu prema drugom koltu. Međutim, ovog puta se oglasi drugi maršalov revolver — bantlajn specijal.

Metak nije samo pogodio razbojnikov kolt i odbacio ga na drum, nego je zakačio i povredio i ruku. Vokham se jedva uzdržao da ne krikne od bola. Okrenuo je glavu i upitno pogledao svog gazdu.

No, Edi Perkins — Brik je vešto izbegao ovaj pogled.

Prokletstvo! Bio je isto tako zbunjeno kao i Vokham. Nikada do sada nisu sreli čoveka, koji je bio brži od dvostrukog ubice.

Na ostale lupeže je sve ovo napravilo veliki utisak. Ali, nasuprot gazdi i Vokhamu, uopšte nisu bili zbunjeni.

Krivousti Hal Blek se bacio na tle i počeo da se kotrlja u nameri da izvuče kolt i puca. Međutim,

četvrti metak, koji je ispalio maršal iz Dodž Sitija, pogodio ga je u mišicu kao udarac kovačkog čekića.

— Već sam vam rekao da baš nemam mnogo smisla za šalu — ponovo je odjeknuo strančev metalni glas. — Ako hoćete baš ovde da okončate svoje nekorisno postojanje, onda samo nastavite na isti način.

— Valjda ne uobražavate da nas sve možete zaustaviti! — urlao je Perkins — Brik. — Petoricu brzih ljudi!

— Brzi ljudi? — ponovi maršal prezrivo. — Valjda si hteo da kažeš pet razmetljivih bandita, Perkins. — Onda je nastavio oštro, zapovednički: — Predstava je sada završena, momci! Penjite se na vaše rage i gubite se!

Doseljenici su ovu dramatičnu scenu posmatrali razrogačenih očiju. Onda se dogodilo nešto, što niko od njih nije smatrao mogućim: Edi Perkins — Brik je jednim trzajem uzde okrenuo svog konja, opsovao žestoko i odjurio u pravcu juga. Ostali razbojnici su odmah krenuli za svojim vođom.

Helmerovi su nekoliko minuta stajali kao ukopani, gledajući za grupom bandita, koji su odlazili. Kada se slegao ogroman oblak prašine, uskovitlan od pet konja, okrenuli su glave i pogledali stranca.

Prvi se snašao desetogodišnji Džim Helmer. On je prvi izgovorio reči zahvalnosti.

— Hvala, mister! — uzviknuo je i počeo da skače od radosti. Bio je uzbuđen, a obrazi su mu goreli. — To je bilo veličanstveno! To je bilo ludo! Jeste li vi Vajat Erp?

— Ne govori besmislice, dečko —

pokušavao je stari Helmer da umiri svog uzbuđenog sina. Prišao je jahaču, skinuo šešir i zbunjeno prošao prstima kroz prosedu kosu. — Ja ne znam kako da vam to kažem, mister. U svakom slučaju, dugujemo vam najveću zahvalnost...

Čovek iz Misurija, kome ništa nije bilo neprijatnije od zahvaljivanja, samo odmahnu rukom.

— Sve je u redu, mister. Vi ste Englezi, zar ne?

— Da, iz Sautemptonu. Mi smo još prošle godine došli ovamo, ali smo zimu proveli u Hačisonu.

— I dokle nameravate?

— Do Kolorada — uzvрати Rik Helmer.

— Još lep komad puta je pred vama.

— Da, svakako, ali mi moramo gore u planine, ili negde, gde ima dosta šume.

— Šuma ima i u Kanzasu — reče čovek iz Misurija.

— Pa, može biti, mister, ali očigledno ne za nas. Već smo do sada pokušavali u pet država, svraćao sam i na četiri ranča, ali, svuda su nas odbili.

Rik Helmer nije ispričao da je u Kanzas Sitiiju izgubio brata.

Maršal je klimnuo glavom i povukao uzde.

— Pa, srećan vam put! Kolorado je divna zemlja. I možda bi bilo sasvim dobro kada bi uzeli pušku u ruke, ukoliko vas još nekad sretnu slični ljudi.

Rekavši to, obo je konja i odjahao.

Helmerovi su ga pratili pogledom.

— Takav čovek mora da je Vajat Erp — rekao je mali Džimi.

Stari stavi šešir na glavu i ispod oka pogleda ženu.

Laura Helmer i njena nećaka Patriša upravo su razgledale otečeno Majkovo lice.

— Prokletstvo — procedio je mlađić kroz zube, da ne bi jauknuo od bola. I on je, ako i ostali bio oduševljen strancem, koji ih je izvukao iz neprilike.

— To je čovek! Smeo bih da prihvatim opkladu da je u stanju da pogodi muvu u letu!

Starac je posmatrao razbijeno posuđe, a onda se sagnuo i podigao sa zemlje dve krhotine porcelanske činije, da bi ih odmah bacio.

— Prokleti psi!

Njegova žena prepusti Majka Patriši, priđe mu lagano i pusti ruku na rame.

— Znaš da smo jedno drugom obećali da ni u kom slučaju nećemo izgubiti hrabrost, Rik.

Helmer pogleda u stranu i uzvratiti potišteno:

— Da, Laura, u pravu si. Ali, to je znatno teže i surovije nego što sam zamišljao u svojim najcrnijim snovima.

Na žalost, mali karavan će na svom putu za zapad doživeti još gorče trenutke.

—O—

Putovali su kroz pokrajinu Edwards prema Spirvilu. Sada su se nalazili na nekih dvadeset i dve milje severoistočno od Dodž Sitija. Iznenada je mali Džimi na ivici puta ugledao veliki kamen, na kome je nekada neko ispisao krupnim slovima: „DODŽ SITI dvadeset i dve milje.”

— Vidi, tata, samo dvadeset dve milje do Dodža.

Stari Helmer ga, izgleda, uopšte nije čuo. Bio je utonuo u duboka razmišljanja, što mu se u poslednje vreme sve češće događalo.

— Tata, ovaj put vodi u Dodž Siti — rekao je dečak, ovog puta znatno glasnije.

Helmer odsutno klimnu glavom.

— Da, da, Džimi. Može biti. Svi putevi nekuda vode.

— Ali, ovaj vodi u Dodž Siti, oče — bio je uporan Džim.

— Svakako, zašto ne? No, mi ne možemo da sledimo sve putokaze. Moramo na zapad, u Kolorado. Treba da stignemo pre leta, ukoliko hoćemo da sagradimo kuću...

Predeo je bio obrastao žbunjem, visine odraslog čoveka. Iznenada su stajali pred njima.

Pet jahača. Ljudi tvrdih, neumoljivih lica.

Helmerovi su ih poznavali. Bili su to ljudi Eda Perkins — Brika.

Oči malog Džima bile su razrogačene od straha. Uplašeno je ispod oka pogledao oca, kome je Adamova jabučica na mršavom vratu šetala gore-dole.

I otac se plašio.

Laura Helmer je od straha pritislala desnu ruku na srce.

Majk, Patriša i Leoni Helmer su sa svojih kola sasvim dobro mogli da vide bandite, jer je upravo tu put naglo zavijao.

Vođa bande razvuče lice i reče podrugljivo:

— Vidi, stari poznanici! Šta kažete na to, momci?

— Kakva slučajnost! — javio se Blek.

Dvostruki ubica Vokham je predložio:

— To moramo proslaviti i to odmah!

Na to Pat siđe sa kola i pođe napred.

— Patriša! — kriknula je majka za njom.

— Zar to nije opet ona mala zmija? — rekao je unjkavo Perkins — Brik.

— Mister Perkins — Brik — počela je Patriša Helmer odlučnim glasom. — Vi ste nas jednom presreli i sav naš porcelan porazbijali. Tukli ste ovog mladića ovde, tako da danas ne može dobro da vidi na desno oko, a izgleda kao da su ga Indijanci napali. Sve ste pretražili i utvrdili da nemamo ni novca, niti bilo šta drugo što bi vas moglo da interesuje. Šta hoćete od nas?

Vođa bande je posmatrao devojku s nekom vrstom uvredljivog divljenja.

— Odlično, gospođice! Održali ste jedan lep govor. Neću da vam uskratim odgovor. Šta još hoću? Prvo hoću da vam se zahvalim na pucnjima, kojim me je obasuo vaš ljubavnik odozgo sa proplanka.

Pat je bila crvena od gneva. Isto kao i njen otac, ni ona nije mogla sasvim da savlada bes.

— Zašto to kažete, mister Perkins — Brik? Vi tačno znate da mi tog čoveka nismo poznavali, da se slučajno pojavio u trenutku kada ste hteli da me udarite, kao što ste i Majka udarili. Nismo ga poznavali, i otišao je, pre nego što smo uspeli da mu zahvalimo.

— Znači, vi hoćete da tvrdite da uopšte ne znate ko je taj lupež?

— Ne, mi ne znamo čak ni njegovo ime, mister. Ali, jedno znamo, taj čovek nije lupež.

Lice vođe bande promeni boju. Bilo je sada bledo zelenkasto, a od ljubaznosti ni traga. U magnovenju se sve promenilo. Gotovo je zarežao:

— Odmah da si umukla, inače ću ti oguliti kožu s tela! Šta uobražavaš, balavice? Misliš da ćeš me očarati, kao onog kauboja? Ovde smo čekali baš vas. Valjda vam je jasno da onu uvredu nismo mogli da otpismo. Onaj razmetljiv gonič krava već visi na goloj grani. Još iste večeri smo ga ulovili. Sada ste vi na redu. Hal, Džek, napred, ispraznite kola, ispregnite konje i prevrnite kola. Biće to divna vatra!

Četiri bandita spremno skočiše iz sedla.

Helmerovi su ukočena lica gledali kako im isprežu konje. Morali su još da dožive kako im ovi drumski razbojnici udarcima bičeva teraju konje.

— To je samo početak — siktao je ubica Vokham. — Na kraju će se raditi i o vašoj sopstvenoj koži.

Leoni Helmer lako kriknu i sruči se na zemlju. Nesvestica, u koju je utonula, poštedita ju je strašnih prizora.

Četiri lupeža su temeljno raščistila kola. Bacali su, gurali, treskali i gazili zlehudu imovinu nesrećnih Engleza, a onda su uz glasne pokliče prevrnuli kočiju.

Ubica Vokham je zapalio vatru.

Za samo nekoliko minuta izgorelo je suvo drvo velikih kola sa arnjevima kao slama. Bilo je uništeno sve, u šta su nesrećni dose-

ljenici uložili s teškom mukom zarađeni novac. Bleda lica stajali su i posmatrali kako se sve što su posedovali pretvara u prah i pepeo.

Neočekivano Majk potrča napred i izvuče očevu pušku iz kola. Nije uspeo još ni da je repetira, kad odjeknuše dva, tri, četiri hica.

Smrtno pogođen, mladić se sruši kraj zgarišta.

Oduzeti od užasa, stajali su Helmerovi. Pat se okrete i polete prema ubici. Bio je to Vokham. I Perkins — Brik je držao kolt u ruci.

— Ubice! — vikala je devojkica obojici.

Mali ovčarski pas je tužno zavičao kraj Džimovih nogu.

Na to vođa bande podiže revolver i ispali jedan za drugim, šest metaka u nedužno, plavo nebo.

Dakle, bilo je sasvim jasno, ubici Vokham je sam ustrelio Majka Helmera.

— Ubice! — vikala je devojkica, van sebe od očajanja.

Perkins — Brik odjednom žestoko obode svog konja, potera ga prema devojkici, naglim pokretom ruke je podiže u sedlo, a onda munjevito odgalopira, pre nego što je iko mogao šta da kaže, ili učini.

Vokham se iscrpi i reče Riku Helmeru, koji je stajao kao okamenjen:

— Gubite se!

Izvukao je oba revolvera.

Rik Helmer nije bio u stanju da sa pokrene. Zamagljenih očiju, sa izrazom kao da ništa ne shvata, gledao je u pravcu gde su nestali Perkins i njegova nećaka.

— Treba da se izgubite! — vikao je Vokham i uperio revolvere. — Da vas nikada više nismo videli!

U međuvremenu je jedan od razbojnika sakupio konje i vezao ih zajedno, a onda pričvrstio za svoje sedlo.

Laura uhvati muža za mišicu i reče jecajući:

— Hajdemo, Ričard, otići ćemo. Mi smo jedno drugom obećali, mi...

Rik Helmer klimnu glavom. Lice mu je bilo sivo i upalo. Izgledalo je kao da iz minuta u minut stari. Razbojnici su sačekali dok nisu otišli dalje drumom, prema zapadu.

Nisu im dozvolili čak ni da sahrane ubijenog mladića.

Potpuno utučeni, slepi od bola i očajanja, išli su drumom.

Svi svetovi za njih su bili srušeni.

Majka otete Patriše išla je s leve strane i grčevito se držala za deverovu mišicu. Majka ubijenog mladića držala se za drugu muževljevu ruku. Bio je to teret, koji nesrećni Helmer nije mogao da podnese. Išao je kao mesečar. Na plećima je nosio pedeset i devet godina. Pre godinu dana izgubio je brata, a pre nekoliko minuta sina.

Ono što ih je najteže pogodilo, bila je otmica devojkice. Jer, Majk je bio mrtav. Nije više imao ni briga, niti je trpeo bolove, time su bar tešili.

Ali, Pat!

Nad njima se prostiralo plavo nebo, bez i jednog oblaka. Stari Helmer je počeo da drhti od hladnoće. Tek pola sata kasnije pokrenuo je usne i rekao nešto, što se jedva moglo razumeti:

— Treba da idemo sporije. Jer

kad padne noć, vratiću se natrag i salamaniti ga...

Džim, koji je išao iza troje odraslih, iznenada potrča praćen Berijem u pravcu jugozapada.

Otac je to primetio i zastao.

— Džim — vikao je uzbuđeno.

— Džim, ostani ovde!

— Džimi! — majka je rukama pritisla srce.

No dečak je i dalje trčao.

— Džim! — vikao je očajni otac.

— Sačekaj, kuda si to krenuo?

Dečak uspori korak i uzvрати preko ramena:

— Idem u Dodž Siti, kod Vajat Erpa!

— Sačekaj nas! Idemo i mi sa tobom...

—O—

Bilo je već veče kada su četiri člana porodice Helmer sa jedne uzvišice ugledali u daljini srebrnu traku reke.

— Arkanzas — rekao je Rik Helmer tupo.

— A tamo, tamo su kuće! — uzviknuo je Džimi. — To mora da je Dodž Siti!

Onda su svi počeli da trče. Grabili su prema gradu, koliko su ih noge nosile.

Kada su stigli do puta, koji vodi za Hačison, ugledali su korale, kako se prostiru sve do obale reke. U ovo doba godine, bili su prazni.

Pred njima je ležao grad. U Front stritu je još uvek bilo veoma živo. To je bila ulica, koja je u izvesnom smislu predstavljala granicu grada, jer su se samo na jednoj strani nalazile kuće, a na drugoj željeznička pruga.

Niko nije obraćao pažnju na četvoro Engleza, koji su se umorno i utučeno vukli ulicama starog stočarskog grada.

Stari Helmer i Džim su morali da pridržavaju obe žene, jer su bile potpuno iscrpljene.

Kada su stigli do „Dodž” hotela, na samom kraju ulice, Helmer zastade. Obratio se ženama:

— Ostanite ovde i sedite na ovu klupu. Džim i ja ćemo da potražimo šerifa.

Džim reče glasno:

— Šerifa? Ne, oče, mi tražimo Vajata Erpa.

Jedan čovek je upravo silazio niz stepenice hotelskog trema. Džim potrča prema njemu.

Pri treptavoj svetlosti fenjera, koji je bio okačen na tremu, dečak je video da je nepoznati visok, lepog lica, nešto hladnih, pametnih očiju.

Nosio je crni šešir, blještavo belu košulju, ukrašenu riševima, zeleni prsluk i otmeno, crno odelo. Čizme su mu bile brižljivo izglacane. Malom Džimu nije promaklo da stranac ispod otkopčanog kaputa ima široki opasač, sa dva teška revolvera, ukrašena slonovačom.

Izuzetna elegancija i neobičan izgled čoveka, zbunili su dečaka, tako da nekoliko trenutaka nije mogao da progovori.

— Mister — rekao je konačno — gde bismo mogli da nađemo Vajat Erpa?

— Maršalska kancelarija je tamo preko, odmah na uglu Ulice Bridž, koja vodi prema reci Arkanzas. Ja doduše ne znam da li je on u gradu. Možda nije.

— Nije? — mali Džimi razroga-

či oči. — Dragi bože, šta ćemo onda učiniti?

Stranac priđe korak bliže i pomilova dečaka po kosi.

— Kakve te to brige more, dečko?

Džimi poče strahovito da jeca. Kada se malo umirio, odgovorio je nepoznatom:

— Nas su napali. Pet bandita je bilo. Edi Perkins — Brik. Oni su ustrelili Majka, a odveli Patrišu. Kola su prevrnuli i zapalili i sve naše stvari su spalili.

Nepoznati nežno uhvati dečka za bradu i podiže mu glavu.

— Gde se to dogodilo?

Na to im priđe i stari Helmer.

— Gore, na drumu kojim ide poštanska kočija na zapad. Nedaleko od mesta gde put skreće za Dodž Siti.

— Kada se dogodilo?

— Danas.

Nepoznati izvuče iz džepa srebrnu tabakeru, otvori je i ponudi Britanca. Ovaj odbi.

— Hvala, mister, sad ne bih mogao da pušim.

— Samo uzmite, mister, možda će vas to umiriti.

Nesrećni Englez uze drhtavim prstima jednu cigaretu. Nepoznati mu je zapali. Ni Rik Helmer, kao ni njegov sin Džim, nije znao da je elegantni stranac Dok Holidaj, prijatelj Vajata Erpa, čuveni kockar i strelac.

— Vi mislite da maršal nije u gradu?

— Nisam siguran, ali samo idite preko. U kancelariji su bar dvojica njegovih pomoćnika.

Helmer tužno odmahnu rukom.

— I u Kanzas Sijetu je došao je-

dan pomoćnik prošle godine, kada je moga brata jedan bandit ubio nasred ulice.

Ipak, otišao je do šerifske kancelarije. Rik Helmer je zastao ispred velikog stakla na gornjem delu vrata, gde je bila naslikana velika maršalska zvezda. Oprezno je zakucacao.

— Da! — čulo se iznutra.

Helmer otvori vrata i zajedno sa Džimom uđe u kancelariju.

Visok, krupan čovek od oko trideset godina, stajao je kraj police za puške i upravo u ruci držao opasač. Na levoj strani grudi svetluca mu je zvezda.

— Maršale, moje ime je Helmer. Ja, mi smo čuli da je Vajat Erp ovde u gradu, jer... mi smo došli... u stvari, Džim je mislio...

Čovek sa zvezdom prekide zbunjenu priču starog Engleza.

— Ja nisam Vajat Erp. Moje ime je Masterson. Gazda nije ovde.

— Nije u gradu? — umeša se mali Džimi.

— Ne, nije u gradu. Ali, o čemu se radi? Možda i ja mogu da pomognem?

Bio je to Bat Masterson, šef pomoćnika Vajata Erpa, krupan, snažan čovek. I sam je uživao veliki ugled na Zapadu kao izuzetno dobar čuvar zakona. Kasnije, kada Vajat Erp nije više bio u Dodž Sijetu, postao je ovde oblasni šerif.

Masterson je bio dovoljno iskusan da oceni da su ovi ljudi u nevolji.

— Nalazili smo se na putu za Kolorado sa dvojica kola, mister Masterson. Nešto ispred puta, koji se odvaja za Dodž Siti, napalo nas je pet bandita. Ustrelili su moga si-

na Majka, a moju sedamnaestogodišnju nećaku Patrišu povelu sobom. Kola i svu našu imovinu su spalili. Čak nismo smeli ni da sahranimo...

— Bio je to Edi Perkins — Brik sa još četvoricom — umešao se mali Džim.

Masterson je trljao bradu.

— Perkins — Brik, taj prokleti lupez! Verovatno su Vokham i Kid Flagstaf bili sa njim.

— Tačno.

— Dakle, kažete da je to bilo ispred raskrsnice za Dodž.

Četvrt sata kasnije, Masterson je sa još tri pomoćnika krenuo na mesto napada.

Masterson je bio veoma dobar i preduzimljiv čovek, što se tiče posla. Međutim, nije mu palo na pamet da su nesrećni ljudi, koji su tako surovo napadnuti na drumu, potpuno iscrpljeni i da nemaju gde da odu.

— Sednite negde na trem — rekao je stari Helmer suvo. — Idem negde da se raspitam da li možemo u nekom ambaru da prenoćimo.

Novca više nije imao. Uputio se nasumce. Prešao je ulicu i skrenuo desno.

Džim je hteo da otrči do ugla Bridž ulice, kada mu majka doviknu.

— Ostanu ovde!

— Odmah se vraćam, mama. Možda se iza ugla nalazi neka konjušnica.

Dečak potrča prema uglu, a pas za njim. Iznenada je zastao kao ukopan.

Iza zgrade maršalske kancelarije je upravo naišao jahač i silazio s konja.

Iako je ovde, u uličici, bilo pri-

lično mračno, Džim je odmah prepoznao čoveka, koji im je pomagao kada ih je prvi put napala banda Perkins — Brika u preriji.

— Mister!

Dečak potrča prema njemu, grčevito ga uhvati za noge i nasloni glavu na njega, jecajući.

— Mister...

Vajat Erp se saže, izvuče iz džepa maramicu i obrisa dečaku suze sa lica. Zatim mu nežno rukom skloni čuperak sa čela i upita:

— Hej, pa mi se poznajemo?

— Mister, ja sam tako srećan što sam vas ponovo sreo.

— Samo se smiri, dečko, pa mi ispričaj šta se dogodilo.

— Oni su ustrelili Majka — uzvratu dečak, još uvek jecajući. — I Patrišu su povelu sobom.

— Ko je to učinio?

— Oni ljudi, od kojih ste naš vi jednom spasli.

— Perkins — Brik?

— Da — promuca nesrećni dečak.

Vajat Erp se uspravi i pogleda prema mračnoj Bridž ulici.

— Bilo je to gore, kod raskrsnice za Dodž Siti. Na drumu kojim ide poštanska kočija. Iznenada su se stvorili pred nama.

— Gde su vaša kola?

— Mi više nemamo kola, mister. Razbojnici su ih spalili. Kola i sve ostalo što smo imali. Kada je moj brat hteo da se maši za pušku, mali razbojnik ga je ustrelio. Patrišu su povelu sobom!

Vajat Erp baci uzde sa konja preko prečke, a onda spusti ruku na rame uplakanog dečaka.

— Gde su tvoji roditelji?

— Oni sede ovde, na tremu, mislim odmah iza ugla. Mi smo govorili sa mister Mastersonom i on je odmah odjahao sa još trojicom ljudi.

Maršal je odmah pomogao nesrećnim Englezima da se smeste u potkrovlje Lesterovog pansiona. Helmerovi još nisu znali ko je čovek, koji im je opet pomogao.

—O—

Sledećeg jutra u dvorištu pansiona stajala su dvojica novih kola sa arnjevima u koja su bili upregnuti konji.

Vajat Erp je poručio kola i konje za Helmerove.

Stari Helmer je sišao u dvorište i posmatrao kola. Džon Lester, debeljuškasti vlasnik pansiona, ljubazan čovek, hitro priđe Englezu.

— Mister Helmer, kako vam se dopadaju vaša nova kola?

— Moja?

— Zar vam se ne dopadaju? Pogledajte samo malo bolje. Od najboljeg su drveta i prvoklasne izrade. Točkovi imaju Kolorado metalne šine, što ih čini neobično jakim i izdržljivim.

— Ali...

— Trebalo bi još da odete do Ratsove trgovine i uzmete sve što vam treba.

Britanac se uhvati za glavu, protrlja oči, pa odmahnu.

— Mora da ste u zabludi, mister. Ja ništa nisam naručio. Ni kola, ni konje, ni bilo šta. Ja sam od juče siromašan kao prosjak i čak ne znam čime ću danas nahraniti svoju porodicu.

— Nemam pojma kako stoje

stvari, mister Helmer, ali su kola poslata ovamo. Isto tako, rečeno mi je da vam prenesem poruku da idete u Ratsovu trgovinu i uzmete sve što vam je potrebno za dalji put.

— Ali, to je nemoguće. Ja više nemam ni jednog dolara, mister! Sav moj novac je ostao u kožnoj kesi, u sanduku na kolima. No, bez obzira na to i da imam svoj novac, ne bi ga bilo dovoljno. U stvari, bilo bi toliko da stignemo do planina. Do Kolorada. Ja sam tesar i sigurno bih tamo našao posao. Zna-te, ali...

Zastao je u pola reči i osetio neprijatno gušenje, koje ga je od jučerašnjih strašnih događaja gotovo bez prestanka mučilo.

— Dakle, ja doista ne znam kako je sve to povezano, samo znam da je u redu. Čak je navraćao i jedan od pomoćnika da proveri da li su kola stigla, kako su urađena i jesu li konji izdržljivi.

— Jedan od...?

— Da, Bil Tilghan, jedan od Vajatovih ljudi. Vajata Erpa.

— Od...?

Rik Helmer tek sada ništa nije shvatio.

U to se iza njega pojavio mali Džim sa psom. Čuo je poslednji deo razgovora.

— Možda je naš prijatelj govorio sa maršalom, oče. Mislim, onaj čovek što nas je spasao i što je juče ovamo poslao jednog dečaka da pita ima li slobodna soba za nas.

— Ne znam, dečko, ali, kola. Ne mogu ih tek tako, jednostavno...

— Moraćete — rekao je vlasnik pansiona. — Ova dvojica kola ne mogu da ostanu u mom malom dvo-

rištu. To i sami uviđate. Moraćete takođe i do Ratsove trgovine. Ja sam, naime, čuo, da je već dosta stvari za vas izneseno ispred radnje.

Džimi povuče oca za rukav.

— Na šta još čekaš, tata?

Stari pođe neodlučnim korakom prema kolima, pogleda ispod arnjeva, potapša konje, a onda vide kako se mali Džimi već popeo na sedište prvih kola.

— Penji se, oče! I sam si čuo da treba da uzmemo kola.

Englez se još neodlučno obazirao po dvorištu.

Tada su se na vratima pojavile žene. Laura Helmer je bila pogrbljena i samrtnički bleđa. Pridržavala je svoju rođaku Leoni, koja je posle ćerkinje otmice bila potpuno apatična. Izgledalo da niti šta čuje, niti shvata.

Porodica Helmer se odvezla do Ratsove trgovine. Tamo ih je vlasnik ljubazno pozdravio. Bez reči je, uz pomoć svog momka, natovarao na kola sve ono što se već nalazilo na tremu: namirnice, kućne potrebe i sve što je za put neophodno.

Kada je sve bilo natovareno, što se nalazilo na tremu, trgovac ih je upitao šta im je još potrebno. Britanac je odmahnuo glavom. Šta bi mu još trebalo? Sada je na kolima bilo više robe i stvari, nego što je ranije imao. Najzad su se Helmerovi i trgovac pozdravili sa nekoliko reči. Niko ništa nije pitao.

— Možda bismo mogli da pređemo preko, do kancelarije, da se zahvalimo — reče Džim.

— Čuo si da on uopšte nije u gradu, uzvratil otac.

Tako su Helmerovi napustili Dodž Siti.

Nisu uopšte znali kome treba da zahvale za ovaj poklon. A i inače su bili suviše utučeni i potišteni da bi suviše pitali. Rik Helmer se za trenutak bavio mišlju da bar druga kola istovari. Ta kola im, uostalom, više nisu bila potrebna. Žena njegovog brata sada je mogla da se smesti u njihova kola. Sada, pošto je izgubila muža i ćerku, ostala je potpuno sama.

Bol ih je izmenio, učinio ćutljivim, gotovo nemim.

Da li su još uvek želeli da idu u Kolorado?

Niko od njih o tome nije više razmišljao. Prosto su nastavili put u pravcu zapada, kao što su to i dosad činili.

Bat Masterson im je obećao da će sahraniti Majka. Iako je prethodne večeri Rik Helmer čvrsto odlučio da se sam vrati, ovog jutra je promenio mišljenje.

Sasvim sigurno će zamenik Vajat Erpa sahraniti Majka. Kakvog je smisla imalo svoju ženu, majku nesrećnog mladića i bolesnu snahu vraćati na mesto užasa? To bi za njih bilo samo mučenje. Zbog toga je Rik Helmer nastavio dalje. Stavio je uzde svojoj ženi u ruke, rekavši joj nekoliko reči, koje je protekle godine veoma često ponavljao.

— Mi smo jedno drugom obećali da ćemo istrajati, ma šta se dogodio.

Rik Helmer je desno, kraj kočijaškog sedišta, u jednom metalnom sanduku otkrio puške. Bila je to vinčesterka sa dvanaest metaka. Samo je kratko pogledao, ne obraćajući više pažnju na nju. On nije

bio čovek od oružja, niti će to ikada postati.

Mali karavan je nastavio put na zapad.

Ujutro, kada su krenuli iz Dodž Sitija, mislili su na sve, samo sigurno ne na to da će uskoro opet videti bandu Perkins — Brika.

Protekla su tri dana.

Mali karavan je kod Garden Sitija skrenuo sa obale Arkanzasa, prošao pored stanice za zamenu konja, Long Rol i kvekersko naselje Seraval.

U kasno popodne otkrili su nešto dalje od drumu zgradu jedne farme. Uprkos savetu svoje žene, Helmer je odlučio da ne moli farmera za dozvolu da preko noći smesti kola u dvorište farme. Hteo je dalje. No, pošto je pogledao svoju snahu, koja je sada sedela pored njega, skrenuo je kola i uputio se prema farmi.

Džon Konali je pre petnaest godina ovde saziđao kolibu uz neopisive muke i odricanja. U poslednjih deset godina uspeo je da proširi imanje i čvršće stane na noge. Bio je to ćutljiv čovek, koga je život u Kanzasu učinio tvrdim. Sa jednim jedinim pomagačem obrađivao je celo imanje.

Konali je stajao u poluotvorenoj kapiji kada su se dvojica kola približavala strmim puteljkom. Podozrivo je nabrao obrve, okrenuo se i otrčao preko do jedne od šupa.

— Kas, donesi pušku!

Šezdesetdvoгодишnji Kas Hanter otčopa na svojoj drvenoj nozi i sa zida skide pušku.

Farmer je u međuvremenu otrčao u kuću po svoju pušku, u trku je napunio i repetirao, pa ponovo

zauzeo mesto na kapiji, dok je stari Hanter ostao kraj šupe.

— Dvojica kola, hm? Izgleda prilično bezazleno, ali može i da bude opasno. I kod Bredforda je izgledalo tako bezazleno. Kola su ušla u dvorište, a onda iznenada iz njih iskočilo sedam ljudi.

Stari Hanter klimnu glavom.

— Već ceo dan me boli ožiljak. To je loš znak, jer do sada se uvek, kada bi me on bolelo, dogodila neka svinjarija.

— Prokletstvo, dabome, — reče rančer. — Sećam se. Ali, ovog puta neće. Na to se možeš osloniti. Ova kola mi neće ući u dvorište, dok ne pogledam šta je u njima.

Helmerovi su prišli ogradi na dvadeset jardi.

Konali je zatvorio kapiju i provukao cev puške kroz otvor na ogradi.

Britanac zaustavi kola.

— Helo mister! Hteli smo samo da pitamo da li bi ovu noć mogli da ostanemo kod vas u dvorištu?

— Odmah ću izaći napolje — odgovori Konali. — Ne zaboravite da su se moji ljudi postavili kraj ograde i motre na vas.

Britanac odmahnu rukom.

— Mi smo bezopasni ljudi.

— Naravno, ovde ima samo bezopasnih ljudi. Trojica od njih leže pod zemljom iza ambara. I oni su došli u jednim takvim kolima, a onda bez ikakvog povoda počeli da pucaju na nas.

— Mi smo iseljenici iz Engleske.

Nesrećni Rik Helmer nije mogao da zna da Englezi baš u Kanzasu nisu mnogo omiljeni. (Što je očigledno bez razloga, ali slučaj i dan danas.)

— Britanci? — promrsi Konali.
— Mi zapravo i nemamo mesta za vas na farmi.

Helmer siđe sa kola.

— Slušajte, mister. Ovde u kolima leži moja snaha. Ona je već izvesno vreme veoma bolesna. Na ovom teškom putu izgubila je muža i ćerku. Od tada uvek uveče tražim sigurniji smeštaj, pa makar to bila ograda nekog ranča.

— Lepa priča — mrmljao je Konali. — Čak neobična. Ja sam, naime, do sada čuo gomilu raznih priča.

Bilo je sasvim jasno da je ovaj čovek imao i te kakvo rđavo iskustvo, pa mu se nije moglo uzeti za zlo što je tako neljubazan.

— U redu, mister, dođite napolje. Možete da pretražite kola — pokušao je Helmer još jednom.

Kapija se otvori i farmer izađe napolje.

Nekoliko minuta kasnije Konali je znao da se ovde radi zaista o dobrim ljudima.

Kada su kroz jedan sat putnici postavili tronožac u dvorištu da pripreme večeru, Konali priđe Helmeru.

— Možete da uđete unutra u kuću i pripremiti obed. Ne morate da spavate u kolima. Kas će vas odvesti preko u ambar i pokazati vam gde možete da provedete noć.

Mrak se još nije sasvim spustio, a Rik Helmer je sa dvema ženama i farmerom stajao u dvorištu.

Džim se igrao sa malim psom Berijem.

Stari Kas je upravo izvirio iz šupe, gde je cele večeri nešto poslova i pozvao:

— Zaključaću kapiju, gazda!

U tom odjeknu topot kopita.

Konali potrča, ali je bilo prekasno. Napolju odjeknuše pucnji, a odmah zatim uleteše tri jahača u dvorište.

Helmerovima se sledi krv u žilama kada su prepoznali Edija Perkins — Brika, Vokhama i Hala Bleka.

Dok je Vokham držao u šahu farmera i ostale uperenim revolverom, vođa bande i Blek skočiše sa konja i zatvoriše kapiju.

Kada se Perkins — Brik okrenuo, na licu mu zaigra pakosan osmeh.

— Gle, pa to nije moguće! To su ponovo naši prijatelji!

Rik Helmer se malo povratio od straha. Na užasavanje svoje žene, prišao je razbojniku.

— Gde je Pat? Šta ste učinili sa njom?

Bandit se resko nasmeja.

Ali dvorištem odjeknu revolverski pucanj od koga se svi trgoše.

— Izlazi napolje, Perkins, inače dolazim po tebe!

Kada je čuo ovaj glas, mali Džim uzviknu od radosti. Bio je to glas čoveka, koji ih je već jednom oslobodio ovih razbojnika i koji im je u Dodž Sitiju našao prenočište.

Mali Džim se polako privukao kolima, obišao ih, popeo se na točak i izvukao vinčesterku.

Tek kada je repetirao pušku, banditi su ga primetili. Vokham je odmah pucao. Tri pucnja odjeknuše dvorištem. No, meci su pogodili kola, a dečak je ostao nepovređen.

Onda se oglasi vinčesterka. Pogoden u levu stranu grudi, ubica Vokham se sruči na tle.

Trzaj puške je dečaka tako strašno udario u rame, da se za-

neo unazad. Međutim, stegao je oružje grčevito svojim malim rukama i odmah je ponovo repetirao.

— Mister Perkins — Brik — uzviknuo je žustro — ne mrdajte! Nanišanio sam na vas i odmah ću povući obarač.

Vođa bande je postao bled kao kreč.

Na to Konali uzviknu iz sveg glasa:

— Tako je, dečko, drži ga samo na nišanu dok otvorim kapiju.

— To se nećeš usuditi, kupusaru — siktao je lupež.

— I te kako ću se usuditi, razbojniče! To, uostalom i nije neki veliki rizik. Vi ste u svakom slučaju gotovi. Napolju stoji jedan, kome nipošto nećete umaći.

— Misliš li možda da se mi bojimo onog kauboja i gradskog uštogljenka?

Farmer priđe puškarnici i pogleda napolje.

— To sam i mislio: Vajat Erp. Nebesa, i Dok Holidej je sa njim! Tako, džentlmeni, a sada pišite testament!

Posle ovih reči, farmer povuče rezu i kapija se otvori.

Edi Perkins — Brik i Hal Blek se naglo okretoše. Međutim, nije im se pružila prilika ni da povuku obarač na već uperenim revolverima.

Vajat Erp i Dok Holidej su stajali na ulazu i pucali. Vođa bande i Hal Blek su, pošto im je oružje izbijeno, podigli ruke.

Maršal uđe u dvorište i pogleda ubijenog.

Zatim je podigao glavu i osmotrio lica svih prisutnih u dvorištu,

a onda pogledao i dečaka, koji je stajao kraj kola sa puškom u ruci.

— Ti si pucao, dečko? — upitao je ozbiljno.

Džimi spusti pušku na kola i pođe lagano napred. Odgovorio je mucajući, dok mu je brada podrhtavala:

— Aha, ja sam pucao.

Dečak je netremice posmatrao visokog čoveka i petokraku zvezdu na njegovom kaputu.

Mali Džim Helmer se i nehotice u tom trenutku setio da ga je njegova draga rođaka Pat molila da stalno ne govori „aha”. Mislio je na to u ovom trenutku, iako je bilo sigurno važnijih stvari. Na primer, ovaj visoki čovek, koji sada stoji na pet jardi od njega i posmatra ga svojim čelično plavim očima, nije neki kauboj, ili bezimeni revolveraš, nego veliki Vajat Erp lično. Mali Džim i nije bio preterano iznenađen ovim zaključkom.

Još manje ga je iznenadilo da je elegantno odeven čovek, sa košuljom ukrašenom riševima, stranac, koji je one večeri oca ponudio cigaretom u Dodžu, Dok Holidej.

— Vi ste došli u pravi čas, maršale — reče farmer. — Zamalo da nas ovi lupeži ovde nisu proreševali.

Helmerovi se još uvek nisu povratili od užasa. Stajali su na sred dvorišta, nepomično i nemo.

Konačno je progovorio Rik Helmer.

— Vi ste Vajat Erp?

Maršal potvrdi. A zatim pogleda tužna lica dveju žena.

— Ne morate brinuti za devojku. Ovaj vrli Perkins — Brik je

morao da je pusti još iste noći posle jedne pucnjave u Lovelu.

Patrišina majka pride oklevajući nekoliko koraka bliže čoveku iz Misurija.

— Da li je živa?

— Da, gospodo. Ništa joj se nije dogodilo. Još u toku puta je ovom čoveku sve lice izgrebla, pa je on zaključao u jednu malu sobu u salunu, čim su stigli u Lovel. Možda se nadao da će je vremenom odobrovoljiti. Nije imao sreće. Dok Holidej ga je pronašao u salunu kasno u noć. Cela banda je bila na okupu. Fleming i Flagstaf su u Lovelu u zatvoru. Ostaloj trojici je uspelo da pobegnu. Mislili su da su veoma vešti, ali smo im mi već ujutru otkrili tragove. Dobro su nas prošetali kroz Kanzas, ali srećom, sad je i to gotovo.

— Mene ne možete obesiti, maršale — vikao je Perkins — Brik. — Ja nikoga nisam ubio. Osim toga, nisam znao da ste vi Vajat Erp. Da sam to znao, ja bih još u Lovelu...

Maršal mu pride sasvim blizu.

— Šta bi ti to u Lovelu, Perkins — Brik?

Razbojnik obori glavu.

— Ja nikog nisam ubio — procedio je kroz zube. — Mene ne možete obesiti.

— Ja sam ti već jednom rekao, razbojniče, da meni nije stalo do tvoje smrti. Siguran sam da će te sudija Džeferson zbog teškog razbojništva i saučesništva u ubistvu, osuditi na najmanje petnaest godina i poslati u Seskatevu. Ako budeš imao veliku sreću, možda ćeš stići samo u Fort Vort. — Vajat se već okrenuo i pošao, a onda samo dodao preko ramena. — Osim toga,

da ne bi imao iluzija, novac, koji si položio u banku u Garden Sitiju je otišao. Unapred je potrošen na dvojica kola, četiri konja i ostale stvari, koje su, naravno, ovim ljudima bile potrebne. Ti ćeš sutra kod mene u Dodžu u zatvoru potpisati već ispisane račune, kako bi ih naplatili u banci.

Razbojnik je pozeleneo.

— To neću učiniti — rekao je prkosno.

Na to čovek iz Misurija munjevito zamahnu levicom i obori surovog vođu bande s nogu. Ovaj je sedeo na zemlji i proveravao, pipajući, da li mu je vilica čitava.

— Jesi li ti to nešto rekao, Perkins — Brik? — upitao je maršal mirno.

— Ne, mister Erp — promrsi razbojnik i ustade.

— Dakle, kao što sam rekao, sve mora da ima svoj red — objasnio je Vajat hladno.

Hal Blek, čija je desna ruka krvarila, stajao je dva koraka dalje, oborene glave.

— Napred, Blek — naredi mu maršal. — Ti ćeš sada, sa svojim prijateljem, Perkins — Brikom, zakopati ubicu Vokhama.

—O—

Još jednom je čovek iz Misurija mogao da pomogne porodici doseljenika i da ih izvuče iz teške situacije.

Helmerovi su našli Patrišu u Lovelu. Onda su svi zajedno nastavili dalje kroz pokrajinu Grini prema granici Kolorada.

Preživeli su užas, ali se moralo živeti i dalje. A ono, o čemu su se

bračni par Helmer dogovorili, pre polaska na ovaj put, važilo je sada za celu porodicu, postalo im je geslo: istrajaćemo, ma šta se dogodilo!

Preko Šeridana, Lejk Idsa i Provelija stigli su, posle višenedeljnog puta, do drumu Kolorado Springs — Pueblo. Severno od naselja Pionon, Rik Helmer je našao u logoru željezničkih radnika posao. Trebalo je od stabala tesati pragove za novu prugu.

Patriša i dve žene su pomagale u velikoj kuhinji, gde su se hranili radnici.

Džim je stalno pronalazio nove poslove u naselju.

Početkom maja su sakupili toliko novca, da su se nadali da će im to biti dovoljno do planina.

U Frimont Kauntiju ugledali su jednog vedrog jutra prvi put u daljini na zapadnom horizontu, giantske vrhove snežnih planina.

— Planine! — radosno je klicao Džim.

I u očima starog Rika Helmera pojavio se sjaj. Ogromne planine bivale su sve bliže i bliže, a sa njima i mnoge stotine milja šuma na njihovim obroncima.

Sedamnaestog maja, mali karavan je napustio Salidu i nastavio prema zapadu, ka planinama.

Jedne vedre večeri stigli su u grad Garfield. Nije bio naročito veliki. Nalazio se u sred šume i ličio na sve planinske gradove u ovom kraju. Iako je sredina maja već prošla, ovde je još uvek bilo priлично hladno.

Englezi su bili prinuđeni da se smeste u jedan pansion, koji je u

zimsko vreme služio kao logor drvo-seča.

Zarađeni novac brzo je nestajao. Iz dana u dan, od ranog jutra do kasne večeri, trčao je Helmer unakolo i tražio posao.

— Samo da nešto počnem da radim — govorio je uveče svojoj ženi. — Onda ćemo brzo doći do novca za sopstvenu kuću.

No, sudbina očigledno nije bila mnogo naklonjena iseljenicima iz predgrada Sautemptonu.

Najzad je Rik Helmer našao posao u pilani, kao pomoćni radnik. Nije baš zarađivao mnogo, ali ipak dovoljno da nekako prežive.

Žene su radile u kuhinji jedne krčme. Pripremale su hranu i čistile šest gostinskih soba „Frimont“ saluna.

Proveli su u gradu tek tri nedelje, a već su na njih počeli da se navlače crni oblaci.

Jedne večeri ujahala su tri čoveka u grad. Nosili su svetle kapute i svetle šešire, po čemu se odmah moglo zaključiti da nisu iz planinskih krajeva. I po načinu, na koji su nosili revolvere, videlo se da ne pripadaju ovamo.

Najupadljiviji među njima bio je dugonja, žučkasta lica i zelenih očiju. Nosio je šešir, naheren na jednu stranu, a traka, kojom je bio pričvršćen, visila mu je do polovine grudi.

Veoma nisko na bedru ljuljao se vojnički revolver. Bili su to ljudi, koji očigledno nisu živeli u planinama, niti u visoravni Kolorado. Dolazili su iz daleka, sa istoka.

Ušli su u salun, stigli do šanka, naslonili se na njega i nemarno poduprli laktovima.

Momak bledog lica i zelenih očiju, reče:

— Tri put skač.

Krčmar sleže ramenima.

— Žao mi je, imam samo smeđi Kentaki.

Čovek bledog lica žmirnu i odbrusi:

— Bez šale, mister, mi hoćemo skač.

Ernest Vilkins, vlasnik saluna, ljutito odmahnu glavom.

— Ja sam vam već rekao da ima samo Kentaki viski i to je istina.

Pridošlica bledog lica razvuče usta i počeo da gladi brkove.

— U redu, mučkarošu, nećemo se svađati, jer smo miroljubivi ljudi. Daj nam, onda, po jedan Ohajo.

Kafedžija je zanemio od tolike bestidnosti. Oduzeo mu se dah. Nesvesno spustio ruke niz telo, dakle, ispod šanka. U sledećem trenutku ga je gost uhvatio za jaku.

— Ruke treba držati lepo gore na šanku, da ne bi bilo gužve.

Vilkins je hvatao vazduh.

— Kada vam kažem da ima samo smeđi Kentaki, onda vam ne mogu dati niti Ohajo, ni bilo šta drugo. Ako vam se kod mene ne dopada, onda je najbolje da odjašite dalje.

— To bi ti odgovaralo, zar ne, lukavi tvore? — upitao ga je zelenooki. — Mi ovde čekamo nekolicinu prijatelja.

— Kada oni dolaze? — otelo se kafedžiji.

— Danas, sutra, prekosutra, ili možda tek za nedelju dana. Nema značaja. Ti ćeš nam prvo dati tri

sobe, a onda se pobrinuti da nas po jedan džinovski stek čeka na stolu.

Posle jela, koje je kafedžija naručio u kuhinji i sam poslužio opasne goste, odveo ih je u njihove sobe.

Na desnoj strani, na kraju hodnika, vrata jedne sobe bila su otvorena. Iz nje je izašla Patriša Helmer, noseći krpu i kofu. Htela je da prođe pored trojice ljudi, a onda zastala kao ukopana.

— Milton! — uzviknula je.

Da, to je bio tkač iz Mančestera. Posmatrao je, cereći se.

— Kako veličanstveno iznenađenje! Lepa Pat Helmer!

Devojka je htela hitro da pođe dalje, ali je čovek uhvati za mišicu.

— Zašto tako žurno, srce? Pusti da te malo pogledam. Ti si doista postala još lepša. Koliko se to mi nismo videli? Mora da ima više od godinu dana.

— Nismo se više videli, mister Milton, od trenutka kada ste otišli sa čovekom, koji je ustrelio moga strica Freda Helmera.

Izraz Miltonovog lica se u mag-novenju promenio.

— Bilo bi dobro za tebe, Pat, kada bi promenila ton. Ne dopada mi se da neko tako sa mnom govori.

Devojka je htela dalje, ali je Milton grubo povuče.

— Sačekaj! Tako brzo ne može da se završi ponovno viđenje, posle toliko vremena. Šta je sa ostalima? Gde se taj stari muva? Da li je tvoja majka preživela mali strah u Kanzas Sitiju? Šta radi Majk, taj mali glupak, koji je još

u Kansas Sitiju učinio sve da mu izbiju zube? Grom i pakao, zar su one dve olupine od kola zaista stigle čak ovamo? One rage vas nisu mogle odvući daleko. Mora biti da je to bila divna slika: cela porodica sama vuče kola.

Iz devojčinih očiju sevale su suze.

— Ja sam vam još onda rekla šta o vama mislim, Miltone i to se do danas nije promenilo. Pustite me da prođem!

Čovek se raskorači, prekrsti ruke na grudima i prsnu u grohotan smeh:

— Znaš li uopšte da sam ja tebe radi krenuo na taj suludi put prema Kansas Sitiju? Kakav sam idiot samo bio! Još onda je trebalo da učinim, ono što ću danas učiniti.

Patriša poblede i uzmače jedan korak unazad.

— Šta ćete to danas učiniti, mister Milton?

— Ovaj debeljko ovde će mi sada pokazati moju sobu, a ti ćeš je zapamtiti. To je, naime, soba, u kojoj ću te oko jedanaest očekivati.

Devojčino lice se zgrči.

— Ja sam uvek znala da ste vi rđav čovek, a ne samo kukavica.

Rekavši to, otrčala je niz hodnik.

Čovek iz Mančestera se okrete i doviknu za njom:

— Uzeću poslednju sobu, Pat. Onu, iz koje si ti upravo izašla. Jedanaest sati, ne zaboravi, inače ćeš zažaliti.

Oko ponoći čulo se kako se poslednja vrata u hodniku s treskom zatvaraju.

Kafedžija je čuo Engleza kako besnim koracima hita kroz hodnik, a onda dolazi do stepenica.

— Kafedžijo!

Vilkinsu je od straha zastao dah.

— Kafedžijo! — vikao je čovek iz Mančestera još glasnije.

— Da — jedva je procedio vlasnik pansiona.

— Hodi ovamo!

Vilkins se izvuče iza šanka i priđe stepenicama.

— Gde je ona? — grmeo je Milton.

— Ko?

— Ne pitaj tako glupo! Devojka, naravno.

— Mis Helmer? Ja ne znam. Ona ne stanuje ovde, u kući...

— Gde ona stanuje?

— Kod svojih roditelja, koso, preko puta u pansionu.

Englez zviznu kroz zube. Odmah zatim čulo se treskanje vrata još dveju soba. Njegova dva saputnika siđoše niz stepenice. Idući jedan za drugim prošli su kroz lokal, preko trema, a zatim preko ulice.

Mali Hamiltonov pansion bio je osvetljen mesečinom. Delovao je siromašno i zapušteno. Milton pokazao na vrata.

— Ako su zaključana, razvalićemo ih.

Bila su zaista zaključana i tri čoveka se ustremiše na njih, sve dok nisu popustila i otvorila se. Milton kresnu šibicu.

Maleni plamen osvetli hodnik.

— Pat! — urlao je Milton.

Gore su se otvorila jedna vrata, a onda se sve utišalo.

— Pat, znam da se ovde skrivaš! Hodi napolje, inače ću ja doći po tebe.

Čuli su se oštri koraci na stepeništu. Bio je to Rik Helmer. Sišao je i zastao na poslednjem stepeniku.

— To ste vi, Milton! Zašto vičete ovde u sred noći!

— Zaveži, stari! Pošalji devojkule dole, inače zlo po sve vas.

— Jeste li možda poludeli, čoveče?

Milton povika iz sveg glasa:

— Pat, dođi dole, inače ću ustreliti starog!

Odmah zatim čuli su se hitri, sitni koraci. Patriša je sišla niz stepenice, držeći fenjer u ruci. Bila je potpuno odevena.

— Mister Milton — rekla je grubim glasom. — Vi niste samo glupak i kukavica, nego i razbojnik. A sada se gubite odavde! Znala sam da ćete doći, pa sam pozvala nekoliko ljudi sa oružjem.

Iza devojčinih leđa čulo se opasno, preteće škljocanje u mraku.

Džeri Milton se odmah okrete i pođe napolje. Na vratima je još samo doviknuo besno:

— To ćeš mi dvostruko platiti, prokleta kučko!

Vrata su se treskom zatvorila za njim.

Na stepenicama je stajao mali Džim. Nije radio ništa drugo, nego dva puta repetirao praznu vinčesterku.

Helmerovi su stajali gore, na zamračenom prozoru i posmatrali glavnu ulicu osvetljenu bledom mesečinom. Srca su im divlje tukla od straha.

— Moramo da odemo!

Bio je to otac, koji je prekinuo tišinu. On je izgovorio ove tri kobne reči.

Da, morali su da odu.

Ovde u gradu nije bilo šerifa, ni ti bilo kod drugog, ko bi se zbog njih tukao sa ovom trojicom razbojnika.

U sred noći izvukli su kola u poprečnu ulicu, upregli konje i okupani u znoju, natovarili sve svoje imanje. Zatim su bez reči krenuli na zapad, u planine.

—O—

Kada se Džeri Milton probudio, bilo je već devet sati. Skočio je iz postelje i pohitao ka prozoru.

Preko, ispred pansiona, stajala su dva njegova pratioca: Bob Haling i Džo Lorens.

Britanac im mahnu.

— Dolazim odmah.

Stigao je deset minuta kasnije.

— Tako, momci, mi imamo u svakom slučaju dosta vremena, jer gazda sigurno još neće stići. Dakle, da se pozabavimo ovim ološem ovde...

Međutim, „ološ“ je pobegao.

Džeri Milton je divlje psovao i gnevno udarao pesnicama o zid.

— Napred, momci, idite po konje! Nisu mogli daleko da odmaknu, sigurno ćemo ih stići.

Ali Helmerovi su prevalili već veliki komad puta.

Milton, sa dvojicom svojih pratilaca, krenuo je prvo na zapad, a onda na jug i najzad u sumrak odustao od dalje potere.

— Ja ću ih već naći — mrmljao je čovek iz Mančestera, ali ih nije našao ni sledećeg dana. Dva dana kasnije stigli su ljudi, na koje je čekao.

Frenk O'Konor i Bred Baring.

Posle kraćeg savetovanja, sva pe-
torica su odjahala u planine. Ne u
nameri da traže Helmerove, nego
da izvrše naređenje svog vođe, ko-
je im je preneo nekadašnji kauboj,
krivonogi O'Konor, koji je upravo
stigao iz Denvera.

Rik Helmer je popodne sledećeg
dana sasvim slučajno u jednoj udol-
jici otkrio malo naselje. Gradić
Haris ležao je nepune dve milje od
puta.

Tri kuće na desnoj strani ulice,
dve na levoj, nekoliko šupa i jedna
mala prezviterijanska crkva. To je
bio Haris, gradić sa jedva pedeset
stanovnika.

— Zašto si ovamo krenuo, stri-
če? — raspitivala se Pat. — Ako
u Garfildu nije bilo šerifa, onda ga
ni ovde sigurno nema.

Helmer klimnu glavom.

— Znam, ali ne možemo dalje,
Pat. Tvojaj majci je veoma loše.
I sama znaš da je ona stvar sa Mil-
tonom veoma potresla. Osim toga,
nemamo dovoljno novca, a ni hra-
ne. A ono što je najvažnije, ako
nas Milton sledi, onda mu tamo,
gore, sasvim sigurno ne možemo
umaći. Mi smo putovali na zapad,
Pat. Uvek i samo na zapad. Ostavili
smo dvoje mrtvih za sobom. Tvoj
otac i ja smo se dogovorili da otpu-
tujemo u Kolorado. Mi jesmo u
Koloradu, Pat. Kuda bismo dalje?
Naš put bi bio besciljan i nikad se
ne bi završio, ako konačno negde
ne možemo da ostanemo. Ovde,
pogledaj, to su šume, o kojima je
tvoj otac sanjao. Ovde raste drveće,
od koga je Majk hteo da sagradi
lepu, veliku kuću. Ne možemo da-
lje, Pat. To više nije put, to je
bekstvo. Mi nemamo razloga da be-

žimo, Pat. U redu, u Garfildu smo
morali da bežimo od Miliona i ona
dva revolveraša. No, ovde ćemo os-
tati. Tamo dole, u onim kućama.
Moramo jednom negde ostati.

—O—

Džoe Mekintoš je imao preko šez-
deset godina. Otkrio je pre četvrt
veka bogatu udoljicu i tu se nase-
lio. Bio je to dobročudan čovek i
pomagao ostalim porodicama, koje
su se pre devet godina ovde nasta-
nile. Sada je već ostario i umorio
se.

Kada je Rik Helmer stao pred
njega i tužna, upala lica, smuše-
nim rečima mu ispričao svoju pri-
ču, ujedno moleći ga za pomoć,
starac je klimnuo glavom i zario
zube u donju usnu.

— Da, Helmer, ako je vama ve-
liki Vajat Erp pomagao i ako je
zajedno sa Dokom Holidejem kre-
nuo na put da vas izvuče iz nepri-
like, neće vam ni stari Mekintoš
uskratiti pomoć.

Izgledalo je da se konačno niz
nedaća, koje su za porodicu Hel-
mer počele još u Bostonu, završilo
u malom gradiću Harisu.

Stari Mekintoš im je u svojoj
sopstvenoj kući stavio dve sobe na
raspolaganje, sve dok njihova ku-
ća, šesta u gradu, ne bude gotova.
Da, čak se pobrinuo za to da ljudi
iz ostalih kuća pomognu pri gra-
đenju.

Našao se takođe i način da poro-
dica obezbedi sredstva za život.

Samo pola milje dalje, severno,
nalazila se stanica za zamenu ko-
nja, i pošta, koju je podigla Sola-
din Overland kompanija. Stari

poštar, koji je obavljao oba posla, umro je pre mesec dana.

U Harisu nije bilo nikog, ko je bio zainteresovan za ovaj posao.

Ljudi su živeli od seče drveta, koje su vukli u daleke gradove. Iako je to bio gorak posao, nikome nije padalo na pamet, da odustane posle jedne decenije.

Novac, koji su dobijali od poštanske kompanije, nije bio veliki, ali je nekako stizao da porodica preživi. U maloj radnji, koju je stari Mekintoš držao u svojoj kući, kupovali su životne namirnice i sve što im je bilo potrebno. Život su organizovali tako, što su stalno dva člana porodice radila na stanici, dok su se ostali bavili zidanjem kuće.

Samo tri nedelje kasnije prizemlje ne naročito velike kuće bilo je već gotovo.

Iseljenici iz Engleske su pred blehim zračkom nove sreće zaboravili najveći deo muka i nevolja, koje su ih našle na njihovom teškom putu na Zapad.

No, kako je već rečeno, to je bio tek bleđi tračak sreće...

Bilo je to jednog prepodneva. Mali Džimi, koji je odjahao na jednom od poštanskih konja u grad, skočio je s konja ispred zgrade, koja se zidala i pritrčao ocu.

— Pat — mucao je dečak — oni su je odveli.

— Ko?

— Bila su dvojica. Jedan od njih je nedavno bio sa mister Miltonom u Garfildu.

Dva lupeža, Džo Lorens i Frenk O'Konor, su sasvim slučajno svratili na stanicu za zamenu konja i videli devojkicu. Pošto su znali da je njihovom prijatelju Miltonu bilo

veoma stalo do mlade devojkice, bez mnogo razmišljanja su je vezali, poveli jednog konja iz stanice i nestali sa njom u pravcu zapada.

Dečaka nisu приметили, jer je bio pozadi u koralu, to jest u jednoj od šupa i sređivao konjski pribor. Na žalost, toga dana mali ovčar Beri nije bio sa Patrišom i Džimom na stanici.

Rika Helmera je ovo izuzetno teško pogodilo. Sve njegove nade kao da su pale u vodu. Osetio je da se nesreća ponovo nadnela nad njihovu porodicu. Odmah je sa još dvojicom ljudi iz Harisa pošao u poteru.

Kada su se kasno u noć vratili, nije trebalo ništa da objašnjavaju. Nesrećne žene su na njihovim licima pročitale da je traženje bilo uzaludno.

Ma koliko je Rik Helmer želeo da svoje mukotrpno i dugo putovanje okonča ovde u ovoj tihoj dolini, morao je ipak uskoro na put. Naime, nekoliko dana kasnije, jedan putujući trgovac ga je obavestio da je kod centralnog prelaza u grad Monarh video dva čoveka i jednu ženu, koji su potpuno odgovarali opisu.

Tužna srca i puni briga oprostili su se sa Mekintošem i gradićem Haris, gde su bili tako srdačno prihvaćeni i gde su se nadali da su ponovo našli zavičaj.

Međutim, dvojicu ljudi i ženu, o kojima je trgovac govorio, nisu našli u Monarhu. Vlasnik jedne trgovine, koji ih je video, obavestio je da su preko prelaza nastavili dalje na zapad.

U Almontu, Krautfordu i na severnoj ivici Blek kanjona nalazili

su uvek po nekog ko je video ovo troje. Međutim, pravi trag nisu našli.

Kada su jednog dana stigli na zapadnu ivicu Kolorada, starom Helmeru je bilo jasno da gone fantoma.

Uprkos tome, išao je dalje u Utah, ako ni zbog čega drugog, ono zato da umiri Patrišinu majku, govoreći joj:

— Mi smo im stalno za petama, Leoni. I sama si čula da su pred nama.

Bio je to besmislen put. Prevalili su preko hiljadu milja kroz Sjedinjene Države, put koji im je odneo dvoje najdražih. Sudbina trećeg bića bila je neizvesna, a bili su već na ivici snaga.

Bilo je sumorno, kišno veče kada su stigli u Blek Rok. Morali su tu da ostanu, jer je Patrišina majka dobila nervnu groznicu.

Blek Rok je bio sumoran grad. Možda je delovao još neprijatnije zbog toga što je nebo bilo olovno sivo, prekriveno oblacima.

Kada je Rik Helmer sišao sa kočijaškog sedišta i svojim iznošenim čizmama stao na tle, bilo mu je teško do suza.

Baš u tom trenutku je iz jedne bočne uličice nailazila pogrebna povorka. Dvadeset pet do trideset ljudi išlo je nemo za kočijom, na kojoj se nalazio kovčeg. Da bi ceo prizor bio još mučniji, kočiju je vukao mršav stari konj.

Drhtavim rukama skinuo je Englez šešir i počeo da savija obod. Sve dok povorka nije prošla nije podigao pogled.

U Utahu je bio običaj da se sahranjuje u smiraj dana.

— Morali bismo odmah da potražimo postelju za Leoni — čuo je iza sebe glas svoje žene.

Čovek klimnu glavom.

— Znam.

Onda se desilo ono, što se dešavalo gotovo u svakom gradu u kome su se zadržavali od kako su napustili Haris.

Mali Džim je bez ikakvog objašnjenja skočio sa kola i izgubio se u mrak. Kada se vratio, otac ga pogleda namrgođeno. Do tada ga nikad ništa nije pitao, jer je bio suviše okupljen svojim brigama. Sada najednom sinulo mu je da dečak uvek nekuda otrči, čim stignu u novi grad. Šta bi to moglo da bude?

— Gde si bio, Džim?

Dečak je zbunjeno trljao nos.

— Potražio sam šerifsku kancelariju.

— Zbog čega?

Mali Džim je prvo izbegavao, a onda konačno rekao istinu.

— Onom trgovcu sam dao pismo, koje je trebalo da pošalje dalje. Još tamo, u Harisu.

— Pismo?

— Da.

— Kome to?

— Vajatu Erpu, oče.

— Vajatu Erpu? Zbog čega?

— Ja sam mu pisao da je čovek, koji je bio sa ubicom strica Freda, oteo Patrišu sa poštanske stanice. Još sam mu napisao da zbog toga nismo mogli duže da ostanemo u Koloradu.

— I? Čemu sve to? Zar veruješ da bi nam maršal mogao još jednom pomoći? Tačno kad bi mogao da leti kroz vazduh, morao bi da prevale sedam stotina milja. To je

na zemlji i svih hiljadu, dečko. Zašto mi o svemu tome ranije ništa nisi rekao? Ja bih ti u tom slučaju objasnio odmah da maršal ima drugih briga, a ne da se brine o malom karavanu iseljenika, koji očigledno više ne može da se izvuče iz nevolja.

— Ja to znam, oče. Znam da baš zato što je tako veliki i dobar šerif ima mnogo posla. Ipak, ja sam mu pisao, jer nam je tako, od sveg srca pozeleo sve najbolje i rekao da je Kolorado veoma lepa zemlja...

Stari je tužno trljao neobrijanu bradu, a onda spustio ruku na dečakovo rame.

— Ti si dobar dečko, Džim, ali si, na žalost, sanjalica. Šta tražiš u šerifskim kancelarijama, Džim?

— Svuda kud prođemo ja se javim, oče. Možda maršal negde ima prijatelja, koji takođe nosi zvezdu i koji će ga obavestiti gde smo. Možda ću i naići na nekog šerifa, koji je spreman da nam pomogne da tražimo Pat.

Otac samo odmahnu glavom i povede upornog Džima u pansion.

Stanje bolesne Leoni se iz dana u dan pogoršavalo. Helmer je već bio uveren da će u ovom sumornom gradu zauvek ostati još jedan član njihove porodice.

Jednog prepodneva, dok je u dvorištu pansiona cepao drva za vlasnika, učinilo mu se da sanja. Nije verovao sopstvenim očima.

Kroz poluotvorenu kapiju mogao je da vidi ulicu. Podigao je pogled sa drva, kada je čuo topot konjskih kopita. Pognut, držeći još uvek sekiru u rukama, stajao je i posmatrao jahače.

Bila su četvorica. Jedan od njih bio je razbojnik, koji je sa Miltonom naišao u Garfield, a onda kasnije, uz pomoć svog prijatelja, oteo devojkicu sa poštanske stanice.

Helmer je pošao napred kao u transu. Stigao je do jahača, dograbio ga jednom rukom za čizmu, izvukao mu nogu iz uzengije i izvukao ga iz sedla.

Potpuno zbunjen, sedeo je razbojnik na zemlji i žmirkao svojim pacovskim očima.

— Hej, jesi li poludeo, stari? — siktao je Džo Lorens.

Drumski razbojnik, Frenk O'Konor, za kim je u nekoliko država raspisana poternica, okrenuo se u sedlu i doviknuo:

— Smakni ga, Džo!

— Nego šta ću — uzvratilo Lorens. Istovremeno mu desnica kliznu prema koltu. No, prekasno. Kao udarac groma, pogodila ga je ušica sekire po glavi. Razbojnik je onesvešćen pao u prašinu.

Trojica razbojnika su bila tako iznenađena, da im je trebalo nekoliko sekundi da nešto preduzmu. Kada je Frenk O'Konor konačno hteo da izvuče revolver, sa suprotne strane ulice zaočulo se glas šerifa Bejkera.

— Sklanjaj ruke sa revolvera, čoveče!

Razbojnici se naglo okrenuše.

Preko, na tremu, stajao je krupni čuvar zakona i držao dvocevnu sačmaricu na gotovs.

Zaboravljajući činjenicu da je imao mnogo razloga da svakom šerifu što pre okrene leđa, razbojnik O'Konor zagrmje:

— Onda se vi pobrinite o ovom

čovjeku ovde, šerife. On je ubio našeg prijatelja Džoa Lorensa.

Džo Lorens nije bio mrtav, ali je ležao teško ranjen u sporednoj sobici „Blek” saluna, a doktor Foster, koji ga je negovao, zabrinuto je klimao glavom.

Nesrećni Britanac Rik Helmer sedeo je u zatvoru. Oborene glave, spustio se na ivicu postelje i pili u mrak. Iz šerifske kancelarije dopirao je samo slab tračak svetlosti tako da je nesrećni čovek mogao da vidi samo obrise rešetaka na svojoj ćeliji.

Objašnjenje da je Lorens jedan od dvojice bandita, koji su njegovu nećaku Patrišu oteli, šerif nije prihvatio, nego je samo odmahnuo rukom. I on, kao i mnogi drugi, nije baš mario doseljenike.

— Možda biste to kasnije mogli da kažete sudiji, Helmer. No, ja vam garantujem da ćete na vešala, ako ovaj momak umre!

—O—

Pošto je sa šerifom izmenjao nekoliko reči, Frenk O'Konor se pobrinuo da se što pre skloni sa očiju čuvaru zakona.

Naložio je Bobu Haligeru i Bredu Baringu da teško ranjenog druga odnesu u salun, čijeg vlasnika je očigledno dobro poznao.

Posle toga su se O'Konor i ostali povukli jer se kafedžija sam ponudio da ode po lekara.

Sledećeg jutra je stigao Milton sa još jednim čovekom. Tkač iz Mančestera razvio se u potpunog lupeža. Sve vreme se trudio da deluje bolje i uticajnije od svojih ortaka.

Kad god bi mu se za to pružila mogućnost, brija se svakodnevno, menjao košulje češće od ostalih i nastupao odlučnije i razmetljivije. No, bez obzira na sve to, bio je isto što i svi oni: lupež, skitnica i razbojnik.

Još u Kanzas Sitiju našao je svog čoveka.

A taj čovek je bio teksaški razbojnik Vilijam Brokton, brkati gorostas, koji je u Kanzas Sitiju ispred „Beverli” saluna bezočno ustrelio Patrišinog oca.

Beskarakterni Milton je pošao u krčmu za Teksašaninom i tamo ga častio pićem. A to je bio, od kako je sveta i veka, najbolji put za sklaпанje prijateljstva.

Ako se izuzmu loše karakterne osobine, Milton je za ondašnje prilike predstavljao čoveka, kakav se teško nalazi: naime, bio je prilično obrazovan, što je Broktonu došlo kao poručeno. Teksaški razbojnik se upravo spremao da sakupi bandu. Hteo je oko sebe grupu odlučnih ljudi, brzih na revolveru, sposobnih da za kratko vreme prikupe više novca, nego što je on sam to bio u stanju.

Tako je iseljenik iz Engleske, Džeri Milton, postao u Novom svestu ono što je u Evropi već bio: čovek, koji je krenuo stranputicom.

U Zakariju su opljačkali banku, a u Glimorvestu su sa još jednom grupom bandita bili umešani u pucnjavu sa vojnicima iz tvrđave, jer su i tamo hteli da opljačkaju banku.

Od Hantervila su morali naglo da skrenu na zapad, jer su pet milja od grada napali poštansku kočiju, a

jedan od putnika prepoznao je člana družine Džeka Labendera.

Prema tome, uputili su se na zapad, a na zapadu se nalazio Kanzas.

Kod Ebilejna su ponovo izvršili prepad na poštansku kočiju, opljačkali tri putnika i olakšali ih za sedam stotina dolara.

Tridesetdevet milja od Dodž Sijta banda se sukobila sa šerifom iz Radika. Došlo je do užasne pucnjave. To se dogodilo u preriji. Čuvar zakona prepoznao je jednog od razbojnika, ali je, nažalost, imao uz sebe samo dvojicu svojih ljudi, pa je morao da napusti borbu. Pobe-gao je.

No odmah iza ovog događaja, stigao je O'Konor, koga je Brokton uvek slao u izvidnicu. Doneo je neprijatnu vest: Vajat Erp je u blizini.

Bila je to u svakom slučaju vest, koja je Teksašanina naterala da sa svojim ljudima, što je moguće brže uhvati maglu.

Napustili su Kanzas i odjahali dalje u Kolorado. Sledili su tajanstveni, zagonetni nagon, koji ljude, kada jednom pređu Misisipi tera sve dalje i dalje prema zapadu.

U Koloradu je Vilijam Brokton hteo da izvede najveći podvig svog života: upao je u sred bela dana u Western Union banku u Denveru, sa sedmoricom svojih ljudi.

Leo Danijel, tridesetsedmogodišnji tamnoputi razbojnik, poreklom iz daleke Nemačke, okončao je svoj lupeški život na stepenicama banke. Pogodio ga je metak šerifa Harteveja.

Ostali su umakli...

Podozrivi i oprezni Brokton privremeno je rasturio svoje ljude. Sa-

mo je u njegovoj blizini ostao O'Konor kao glasnik, dok su se ostali rasturili u svim pravcima. Tačnije rečeno rasturili su se, ali niko nije krenuo na istok. Iako ne zajedno, svi su išli na zapad.

Tako je Džeri Milton, koji je došao u Novi svet da bi i tu postao razbojnik, stigao u Garfild sa Džoom Lorensom i Bobom Halingerom.

Brokton je rasturio svoje ljude, nateravši ih da idu dalje, preko visokih planina, a onda ih je pratio sa sigurnog rastojanja. Jahao je uvek sam i odlučio da se tek u Blek Roku nađe sa ostalima.

O'Konor, Lorens i ostali našli su se u neposrednoj blizini grada.

Milton je došao sledećeg dana.

Sada je saznao od ostalih o događaju sa Lorensom. Sukobio se sa izvesnim Helmerom.

Helmer!

Pri pomenu ovog imena, Britanac se trgao kao bičem ošinit.

Odmah se uputio u šerifsku kancelariju i zahtevao da vidi ubicu.

Šerif je naravno odavno primetio da O'Konor i Lorens nisu došli sami. Naprotiv, bili su u društvu još nekolicine ljudi, koji nipošto nisu ulivali poverenje. Zbog toga je upitao:

— Jeste li vi njegov, ili Lorensov prijatelj?

— Lorens je moj prijatelj i...

— Ne mogu nikog kod njega da pustim, mister. Ako ste vi Lorens i O'Konor...

Prekinuo je u pola reči i uplašeno se nakašljao. Bio je svestan da se odao. Prepoznao je bandita, za kim su raspisane tolike poternice, a ništa nije preduzeo.

Milton, koji je znao za sve poternice svojih prijatelja, umeo je vešto da iskoristi ovu situaciju.

— Vidim da ste vi razuman momak, šerife! Napred, pustite me da bacim samo jedan pogled na tog lupeža.

Čuvar zakona je bio crven od gneva i srama.

— Ne — rekao je žustro i odlučno.

Sledećeg jutra ležao je mrtav iza svoje kuće. Ubod nožem u leđa okončao mu je život.

Frenk O'Konor nije mogao da podnese da se u blizini nalazi šerif, koji zna njegovu tajnu...

Međutim, Milton još nije uspeo da vidi čoveka u zatvoru...

Šerif je, naime, sakrio ključeve.

Predsednik opštine Fonda je uz pomoć jednog bravara tek oko jedanaest sati uspeo nasilno da otvori vrata.

Helmer je dobio kafu i hleb. Predsednik opštine ga je obavestio da je šerif ubijen.

— To su vaši prijatelji prilično nevešto izveli, Helmer — rekao je preteći.

— Prijatelji? — branio se stari Englez. — Ja nemam prijatelja, predsedniče.

— To tek treba da se utvrdi. U svakom slučaju, ubistvo šerifa Bejkera otežava znatno vašu situaciju!

U međuvremenu je Milton slučajno na jednom prozoru ugledao Helmerovu ženu. Sada je bio siguran da su njegove sumnje bile osnovane. Zbog toga je odmah poslao O'Konora i još dvojicu članova bande kod predsednika sa zahtevom da mu izruči zatvorenika. U

koliko to ne učini, sami će izvući razbojnika iz zatvora i sami mu presuditi. Čekanje sudije bio je samo gubitak vremena.

Predsednik opštine je sada već slutio šta se iza svega toga krije.

Čovek u zatvoru imao je nesreću da naleti na bandu pravih razbojnika. To je za njega značilo sigurnu smrt. Prema mišljenju predsednika opštine podržavati ga sada bilo je potpuno besmisleno. Pa ipak, predložio je da se pre bilo kakvog koraka mora da sazove gradski savet, a to tek može uveče, kada ljudi završe poslove.

Pošto je šerif likvidiran, razbojnici se apsolutno nisu više trudili da prikriju da su zajedno. Stajali su na tremovima, šetali, sedeli na stepenicama i prečkama za vezivanje konja. Predsednik opštine je sve to video, kao, uostalom, i svi drugi u gradu.

Razbojnika je bilo sada na okupu sedmoro, ne računajući ranjenog Lorensa.

Mali Džim vise nije izlazio iz dvorišta. Provodio je dan vireći na ulicu kroz pukotine ograde. Njegova majka se sve vreme brinula o bolesnoj rođaki. Nevolje Helmerovih iz Sautemptonu dostigle su vrhunac. Riku je pretila opasnost da bude osuđen na smrt i obožen.

Razbojnicima je i to bilo malo. Hteli su da ga linčuju.

Šta će se desiti sa dvema ženama i dečakom? Sa žalosnim ostatkom porodice, koja je baš ne tako davno brojala sedam članova.

Osim toga, znali su da je ranjeni Lorens jedan od dvojice lupeža koji je oteo Patrišu. To ništa nije vredelo, jer je stari Helmer od-

mah bio odveden i ni sa kim nije imao prilike da govori.

Jasno, ostali nisu mogli da znaju da je otac u zatvoru zbog toga što je smrtno ranio otmičara Patriše. S druge strane, razbojnici nisu mogli da znaju ko je sve od porodice Helmer video kada je devojkica odvedena.

Džeri Milton je izlazio samo uveče, kako ga neko od Helmerovih ne bi video. Toga se brižljivo čuvao. Ipak, predostrožnost mu nije mnogo vredela. Sasvim slučajno je Džim umesto da gleda kroz pukotinu ograde na ulicu, jednom iz dečije radoznalosti provirio i u susedno dvorište. Video je Miliona, ali je to otkriće zadržao za sebe.

Već iste večeri izvukao je iz kola očevu vinčesterku i napunio je. To je učinio, iako je roditeljima morao da obeća da nikada više neće uzeti u ruke to užasno oružje, sa kojim je u Konalijevom dvorištu uništio jedan ljudski život. Pošto je pušku uzeo iz kola, sakrio je u jedan ugao dvorišta, kako bi mu uvek bila pri ruci. Ako bi Džeriju Miltonu slučajno palo na pamet da stupi u dvorište sa namerom da učini nešto nažao majci, ili tetki Leoni, dečak je odlučio da ga ne pusti da živ napusti dvorište.

Tog dana u kasno popodne dogodilo se.

Došli su udar za udarom tako brzo, da čak ni sami učesnici nisu bili svesni svega što se oko njih zbiva.

Džim je još uvek stajao na kapiji i virio kroz pukotinu. Iznenada mu se učinilo da će mu srce zastati. Sa istoka je nailazio jedan jahač. Veoma visok, krupan čovek, jakih če-

kinjastih brkova i divljeg izraza lica.

Džim Helmer bi tog čoveka poznao i kroz sto godina. Bio je to onaj isti čovek, koji je ustrelio u Kanzas Sitiju njegovog strica Freda! Onaj isti što je udario Majka, a zatim sa mister Miltonom otišao u salun. Dečaka je desno oko počelo da peče, koliko ga je pritiskao uz ogradu. Žmirnuo je, a zatim ponovo otvorio oko, ali je užasna slika ostala.

Vođa bande Vilijam Brokton stigao je u grad. Samo pola sata po dolasku otišao je da poseti predsednika opštine. Otišao je da lično zatraži izručenje čoveka, koji je njegovog prijatelja Lorensa smrtno ranio. Predsednik se preznjavao i samo klimao glavom.

— U redu, mister, ni sudija neće ništa drugo učiniti sa Helmerom, prema tome mislim... dakle...

— Ne govorite, nego uzmite ključ i odvedite me u zatvor.

Kada su ova dvojica izašla iz predsednikove kuće, svi su stajali na ulici.

Halinger, Baring, Ledžersi, Melbert, Džonson, Vekser, pa i Frenk O'Konor svi su sedeli na stepenicama trema kuće, koja se nalazila tačno preko puta zatvora.

Samo se Milton uvukao u udubljenje vrata.

Stajali su jedan uz drugog i napregnuto posmatrali predsednika opštine i svoga gazdu.

—O—

Džim je znao šta treba da se dogodi. Uostalom, razbojnici su o tome dovoljno jasno i bez ustručava-

nja govorili. Stegao je svoje male pesnice i tešku pušku. Iznenada mu je bilo jasno da je nikada neće moći da podigne kako bi nanišanio.

Da, onda sa kola je bilo lako. Naslonio je na točak i imao oslonac.

Ali, sada...!

Rupa na ogradi bila je dovoljna da provuče cev puške. Čak dovoljno velika da Džim može još da vidi kuda nišani. Možda će na taj način uspeti nešto da učini. Pošto nije mogao da podigne pušku i drži, je, odlučio je da se koristi otvorom u ogradi. Kada je to tako učinio, strpljivo je čekao.

Kada su Brokton i predsednik opštine stigli do sredine ulice, preko, iz šerifske kancelarije, izađe jedan čovek. Ugledavši ga, dečak umalo nije ispustio pušku iz ruke.

Čovek je bio visok, širokih ramena, tamne kose i čelično plavih očiju. Košulja mu je bila blještavo bela. Na levoj strani na kaputu, svetlucała je maršalska zvezda. U rukama je držao uperene revolvere.

Vajat Erp!

Džim oseti kako mu u grudima nešto gori i kako mu suze naviru na oči.

— Vajat Erp — rekao je šapatom, dok su mu usne drhtale. — Vajat Erp je došao. Ovde, je. To zaista nije san, on stoji ispred šerifske kancelarije.

I to kako je stajao! Dostojanstveno, kao isklesan od kamena.

Brokton ga je video i trgao se.

Predsednik opštine je odmah zastao.

Razbojnici, koji su stajali udaljeni nekih devet jardi, nisu se pomakli. Kao da im je pod pogle-

dom čoveka sa zvezdom zastao dah.

Brokton se prvi pribrao. Zabacio je glavu i uzviknuo:

— Šta to treba da znači, čoveče?

Vajat Erp je oštro pogledao predsednika opštine.

— Kuda ste to povelili ove ljude, mister Braun?

Predsednik opštine proguta pljuvačku. Činilo mu se da svi ljudi, koji sada vire iza zavesa, mogu da vide kroz nogavice kako mu kolena klecaju.

Šta je učinio? Hteo je da uzmakne pred neposrednom opasnošću, a sada je najverovatnije uleteo još u veću.

Kako je mogao da nasluti da taj britanski iseljenik, taj bolešljivi stari čovek ima prijatelje?

I to ne bilo kakve prijatelje.

Ovo je bio šerif. Način, na koji se pojavio, kako je stajao, i kako je govorio, učinio je snažan utisak na plašljivog predsednika.

Brokton je takođe osećao da se cela stvar neće više tako glatko razvijati. Bilo mu je jasno da ovaj čovek, oštra pogleda i metalnog glasa nije makar ko, slabić. Pošto je smatrao da je ovo jedan od odlučujućih trenutaka njegovog života, vođa bande je zaboravio na svoju inače poslovičnu opreznost.

— Hej, šta vi hoćete? Pre svega, kako se usuđujete da nam ovde preprečite put? Ko ste vi, čoveče?

— Moje ime je Erp. Vajat Erp.

Mali Džimi Helmer je bio kao u groznici od uzbuđenja.

Šta sad, razmetljivi momci? Teško onom, ko se bude usudio da se krišom maši za kolt i pokuša da postupi nefer.

Džim je odlučio da ga u tom slučaju pozove i povuče obarač.

Morao je tako da postupi, jer je znao da je njegova, a pre svega sudbina njegovog oca u rukama ovog čoveka.

Srećom, bile su to jake ruke! A pre svega brze! Najbrže, koje je Džim ikada video.

Broktonu, koji je zbog Vajata Erpa pobegao iz Kanzasa, učinilo se da nije dobro čuo.

— Vajat Erp? — promrsio je. — Čoveče, vi sebi dozvoljavate prilično smeće šale.

Frenk O'Konor pobledio je kao kreč, kada je čuo ime ovog čuvara zakona.

„On je radi mene došao ovamo”, dobovalo je u razbojnikovoj glavi.

Spisak njegovih razbojništava i zločina bio je veliki. Toga se u ovom trenutku setio, iako ga nikada do sada nije mučila griža savesti.

„On je radi mene ovde! On hoće da zaradi pet stotina dolara, kolika je nagrada po poternici”.

Bandit Frenk O'Konor u svakom slučaju nije ni pomišljao da ovde, u Blek Roku, izgubi svoju slobodu, ili svoj život.

Pre će umreti taj pakleni Erp!

Samo ne brzopleto, govorio je samom sebi, ne sme da bude nervozan kad je u pitanju takav čovek, treba ostati leden. Samo onda može da se nadmudri.

Mora da sačeka. Da sačeka da dođe pravi trenutak, a onda da munjevito dejstvuje.

Frenk O'Konor bi se sada sigurno veoma iznenadio kada bi mu neko rekao da ga maršal Erp uopšte ne

pozna. Da nikada nije čuo za njega, pa prema tome ne zna ni za njegove poternice.

Konačno i čuvar zakona kakav je Vajat Erp nije morao da zna svakog bandita i pročita sve poternice.

O'Konor je bio spreman. Možda nikada u svom životu nije bio tako miran kao sada.

Pogodiću ga! Pogodiću ga smrtno! Prvim metkom!

Samo ta misao bila mu je u glavi.

No, još uvek je bio Brokton na redu. Iako je ovaj bezočni razbojnik godinama strahovao od toga da će se sresti sa maršalom, sada je bio uporan, tako da su se i njegovi ljudi čudili.

— Čak i da jeste Vajat Erp, čoveče, šta se vi ovde mešate? Nestajte! Prvo treba da se dokaže da li ste doista Vajat Erp!

„Kakva ludost”, mislio je Milton, stojeći u sigurnom zaklonu. Vrata ispred kojih je stajao bešumno je otvorio, kako bi u slučaju gužve hitro mogao da šmugne iza njih.

Dežmekasti razbojnik Bred Baring iz Montane bio je okupljen sličnim mislima kao i njegov prijatelj O'Konor: on je radi mene ovde! Saznao je za onu stvar u Silverstonu! U graničnom gradu Silverstonu je razbojnik Bred Baring pre godinu dana u zadimljenoj krčmi Holandanina Frederika Van Rijana ustrelio za kockarskim stolom malog kauboja Morga Atreja.

Bez upozorenja!

Bilo je to ubistvo!

Baring je uspeo nekako da se spase i pobegne iz grada. Stalno je bežao prema jugu, a zatim prema

jugoistoku, sve dok u Kansas Sitiju nije sreo Broktona.

Ubica kauboja nipošto nije bio tako brz strelac kao Frenk O'Konor, pa ipak je odlučio da se bori. Nije htio da se tom paklenom čuvaru zakona preda bez borbe.

Morao je da ispali najbrži metak u svom životu!

Ali, kao što je rečeno, prvi na redu je bio Brokton. On je ovog puta gluplje i gore postupao nego najgluplji od njegovih momaka.

Vikao je, grdio, izazivao maršala, čak je bio do te mere glup, da se razmeće:

— Mi smo i sa opasnijim momcima izlazili na kraj! Frenk! Hej, Frenk, šta kažeš ti na to?

Frenk O'Konor nije ništa odgovorio. On jednostavno nije uopšte čuo da ga je neko oslovio. Usredsredio se svim svojim bićem na samo jednu stvar: mora da bude brz i da ga ubije jednim jedinim metkom!

— Frenk! — Brokton okrete glavu prema O'Konoru. — Šta kažeš ti na to, Frenk?

Mogao je to pitanje da ponovi još tri puta, O'Konor ga ne bi čuo. Bio je svestan samo jedne činjenice: maršala, koji je stajao na suprotnoj strani ulice, ispred maršalske kancelarije. Bio je uveren da je ovo najžešći trenutak njegovog života.

Brokton je izgubio prvu rundu.

Ubrzo zatim počimio je i drugu grešku.

— Baring, Frenk izgleda spava. Nadam se da ćeš ti moći da urediš tu stvar.

Međutim, ni Baring nije ništa čuo. Znoj mu se slivao niz leđa, sve do samih čizama.

Prokletstvo! Neće uspeti ništa protiv maršala, suviše je brz. Fer borba ne dolazi u obzir. „Moram da ga iznenadim metkom. I odmah za prvim ispalim drugi.”

Brokton još nije shvatio da se nalazi u ozbiljnoj opasnosti.

— U redu, Bob — dovoljno je Halingeru. — Sredi onda ti ovu stvar, dečko!

Džinovski Halinger se uhvatio za glavu i glupo promrsi:

— Kako to misliš, Brokton?

— Gde je Milton? — uzviknuo je vođa bande, žestoko opsovavši.

Nepunu sekundu rami je Milton je šmagnuo u kuču i zatvorio vrata za sobom.

Čovek iz Mančestera se obreo u tamnom hodniku. Išao je napred, pipajući zid i iznenada naleteo na nekog čoveka. Istog trenutka dobio je udarac, koji mu je samo okrznuo glavu, ali ga je ošamutio, tako da se zateturao i udario u suprotnu stranu hodnika.

— Najzad sam te dočepao, lupežu!

Milton je dobio još jedan udarac i to žestok u rame.

— Svi ste vi lupeži, odmah sam to znao! Brokton, taj ološ je vaš vođa. Poznajem ga. On je pre dve godine dole u Hijamu ustrelio mog brata. Hodi samo, razbojniče.

Pedesetogodišnji Džoe Brasat je za dlaku nokautirao Engleza. Bila je to nesreća što iz prve nije uspeo da ga omesvesti.

Milton je sagao glavu i potrčao prema svom protivniku.

Brasat se zamese i tako snažno udari glavom o zid, da je odmah bio sasvim grogi i pao na kolena.

Džeri Milton je to spretno iskoristio za bekstvo. Dočepao se dvorišta i neprimećen odmaglio dalje.

Napolju, na glavnoj ulici, situacija je bila veoma napeta, iako je maršal stigao tek pre nekoliko minuta.

Brokton doviknu Halingeru:

— Napred Bob, baci opasač i sredi onog razmetljivca tamo!

Služeći se novim prljavim trikom banda je već nekolicinu brzih ljudi uspela da likvidira.

Odbiti poziv na borbu pesnicama smatralo se za užasan kulkavičluk. Čovek, koji nije hteo da prihvati ovu vrstu borbe, morao je da nađe i te kako opravdanje.

— On je razmetljivac, Bob. Baci opasač, a on neka stupi na ulicu.

Vajat Erp je gotovo računao sa tako nečim. Poznavao je gomilu razbojničkih trikova.

— U redu — uzvratio je i na užasavanje malog Džima Helmera vratio oba revolvera u opasač, a isti otkopčao.

Niko u tom trenutku nije pomišljao da će uprkos svemu vođu bande prvog stići zaslužena kazna.

Tek što je maršal otkopčao opasač, kada Broktonova desnica kliznu prema koltu.

— Poteži, Erp! — uzviknuo je glasno.

Nije još ni završio, a metak je već zviždao prema njemu, ispaljen s levog bedra.

Razbojnik se suviše usredsredio na maršalovu desnu ruku, koja je zaista bila na kopči opasača. Međutim, njegovoj levoj ruci, iako se nalazila blizu kopče, bio je potreban samo delić sekunde da klizne prema dršci kolta.

Vilijam Brokton pade naiznask. Metak Vajata Erpa dobro mu je okrznuo čelo.

Vođa bande je bio izbačen iz igre. Ležao je onesvešćen u uličnoj prašini.

„To je moja šansa“, sinulo je Frenku O' Konoru kroz glavu. „Moram sada da nahuškam Halingera na nje-ga“.

— Ne plašite se valjda, Erpa! — doviknuo je ne baš odlučnim glasom. — Kao što vidim, Halinger je već odbacio svoj opasač. A vi, Erp? Da se možda ne plašite Boba?

Maršal iz Dodž Sitija sada odbaci opasač.

Osećanje trijumfa ispunilo je razbojnika O'Konora. Sada sam spasen! Ili će ga Halinger pobediti, ili će ga pogoditi moje zrna.

U svakom slučaju, biće na zemlji! Bred Baring nije mislio tako brzo, ali je mislio isto.

Vajat Erp stupi na ulicu.

Mali Džim je hvatao vazduh kao štulka izvučena na suvo.

Izenada se mališan trže. Cev puške bila je gurnuta natrag i pala na tle.

Odmah zatim se kapija dvorišta odškrinu i Džim ugleda na svoje bezgranično iznenađenje Doka Holideja pred sobom.

— Šta to bi, Džim? Pa ti si obećao da nikada više nećeš dodirnuti pušku — došapnu mu kockar, onda se ponovo izgubi.

Mališan ostavi pušku na zemlji i utrča u kuću.

— Majko!

Obe žene su stajale na prozoru. Bolesnica se pridigla kada je čula glas maršala iz Dodž Sitija.

— Tiho, Džim — upozorila ga je majka.

— Dok Holidej je ovde!

— Dok Holidej? Ne, sine, to je Vajat Erp. Čula sam mu glas...

— Da, ali je i Holidej takođe ovde!

—O—

U međuvremenu su Halinger i maršal stajali jedan prema drugom.

Lupež Halinger je bio visok kao i čovek iz Misurija, ali je delovao krupnije i teže. Visoko je zavrnuo rukave košulje, tako da su mu se videli snažni mišići.

— Hodi ovamo, čoveče! — doviknuo je Vajatu svojim hrapavim glasom.

Čovek iz Misurija ostao je da stoji na sredini ulice. Bio je visok i naočit. Ramena su mu bila veoma široka, a bedra uska. Imao je idealnu atletsku figuru.

Halinger je imao nisko, ravno čelo. Talasasta smeđa kosa rasla mu je jedva dva prsta iznad obrva, nos mu je bio širok i kratak, a oči bezbojne i razmaknute. Najupadljiviji deo lica bila mu je brada, široka i isturena.

Spremao se da se ustremi na maršala. Sagnuo je glavu i podigao ruke sa stisnutim pesnicama.

Snažno je zamahnuo prema svome protivniku.

Vajat je izbegao ovaj udarac, podskočivši u stranu. Na isti način izbegao je i sledeći udarac, koji mu je protivnik uputio drugom rukom. Odmah zatim zamahnuo je desnicom svom silinom i pogodio lupeža u pleksus. Udarac je bio

tako silovit, da je ovog odbacio unazad.

Halinger je s mukom hvatao vazduh, a onda se ponovo ustremio na protivnika kao ranjeni grizli.

Vajat ga lako odgurnu levom pesnicom.

— Zar ti još nije dosta, Bob?

— Umukni, čoveče, sada ću te sabiti u zemlju!

Razbojnik je divlje zamahivao pesnicama.

Bio je to jedva vidljiv pokret. Krenuo je nisko sa levog bedra da bi u magnovenju pesnica kao čekić poletela napred. Teški aperkat se sruči na razbojnikovu bradu.

Bob Halinger lagano klonu unazad i ostade da leži na ulici.

Ljudi su stajali kao ukopani. Niko od njih nije smatrao mogućim da Bob Halinger, jak kao medved i nipošto spor, može tako brzo da bude oboren s nogu.

Frenk O'Konor se prvi pribrao.

„Moram da dejstvujem“, sinulo mu je kroz glavu. „Odmah. Končno, Brokton je izbačen iz igre, a Milton nestao. Nije više bilo nikog, koga je trebalo čekati da okonča borbu sa maršalom.“

Ruka mu kliznu prema koltu.

— Ne to, Frenki, — začuo je iza sebe glas Doka Holideja.

O'Konor je stajao ukočen od straha. Tek posle tri sekunde našao je snage da se okrene.

Na tremu saluna ugledao je čoveka, naslonjenog na stub trema, sa cigarom u zubima. Čovek ga je posmatrao ledenim, plavim očima.

Prokletstvo! Kako je ovaj stranac odeven! Tako se oblače samo ljudi na kraju zapada, u velikim

gradovima. Elegantno, u dugom kaputiću, crnim pantalonama, beloj košulji i sa brižljivo izglaćanim čizmama. Vrhunac kicoštva bila je brižljivo vezana crna somotska mašna.

Šta tom užtogljenku pada na pamet!?

— Hej, čoveče, jeste li poludeli? — brecnu se O'Konor na kockara. — Što se mešate u ovako opasne stvari? Nestanite što pre odavde, inače...

Stranac je otkopčao kaput i otrešao nevidljivu prašinu sa svog kao jed zelenog prsluka. Pri tom su mu se videli revolveri, ukrašeni slonovačom, pričvršćeni za širok opasač.

Inače veoma prepreden i bundan, Frenk O'Konor je za trenutak zastao, ali nije shvatio.

— Ko ste vi, čoveče? Nosite vaše lepe pucaljke radije tamo odakle ste ih i uzeli. Vraški je opasno juriti unaokolo sa takvim oružjem.

Rekavši to, razbojnik se brzo okrenuo, jer je hteo da spreči maršala da ponovo zakopča opasač.

Da bi mogao da se izvuče, morao je da postupi nepošteno. Konačno, to mu i nije teško padalo.

Mašio se za kolt i izvukao ga iz futrole.

U to sa trema saluna odjeknu pucanj i izbi mu oružje iz ruku.

O'Konor se okrete i pogleda stranca, koji je u međuvremenu već vratio revolver u futrolu.

— Jesi li možda ti pucao, čoveče?

Holidej pokretom usne premesti cigaretu sa desnog u levi kraj usana i uzvрати:

— Ako osmotrim malo bolje oblak barutnog dima ispred sebe, mogao bih da poverujem da sam ja pucao.

— Dakle, mogao bi da pretpostaviš?

— Da.

O'Konor obrisao nadlanicom usta.

— Mladiću, ti mora da si umobolan. Ovde je veoma ozbiljno. Ovde se rešavaju krupne stvari. Gubi se, ili ću te iseckati na komadiće!

Holidej ga hladno odmeri.

— Kako to mislite da izvedete, Frenk?

— Kako?

— Da. Pitam: kako?

Na to razbojnik pođe levom rukom prema drugom revolveru i dožive opet da mu oružje bude izbijeno iz ruke.

Ovog puta je kockar zadržao kolt u ruci.

Ni Baring nije dobro razumeo ono, što njegov prijatelj O'Konor nije mogao da shvati. Brzim pokretom izvukao je kolt. Treći kockarev metak izbacio je njemu oružje iz ruke.

Otvorenih usta stajao je O'Konor i piljio u stranca kao da je utvara.

Baring je kipteo od besa i hteo da izvuče drugi revolver.

— Ostavi tu pucaljku na miru, amigo! — doviknu mu Holidej. — Moram sada da budem štedljiviji sa municijom i pogađam tačnije.

Baring ništa nije shvatio. Bacio se u stranu i pokušao da u padu puca. Zauriao je od gneva i bola, kada mu je Holidejev metak pogodio zglobov ruke.

Kockar izvadi drugi revolver iz opasača i podiže ga, jer je primetio da su još dvojica razbojnika htela da izvuku oružje.

U tom trenutku tek je shvatio sve Frenk O'Konor, puklo mu je pred očima. Sada je znao ko je elegantni stranac. Znao je isto tako da to nipošto nije bila samo egzibicija revolverom, a pogoci slučajni.

Taj čovek je bio Dok Holidej.

Pakaol! Kako je to samo mogao da previdi.

Vajat je u međuvremenu ponovo pričvrstio svoj opasač i pogledao predsednika opštine:

— Izvedite zatvorenika iz ćelije.

Pošto je kratko i ispitivački odmerio lica razbojnika, predsednik ja zaključio da je daleko bolje da bude na strani maršala.

— Ol rajt, mister Erp — uzvratio je. — Odmah ću izvesti Helmera.

O' Konor mu doviknu preteći:

— Samo se usudi! Tvoj život u tom slučaju neće više vredeti ni prebijenog centa, predsedniče!

Vajat prostreli pogledom Frenka O'Konora.

— Slušaj me dobro, dečko. Sada ćeš konačno zatvoriti svoja prokleta usta. Ako ti to teško pada, meni neće pasti teško da te pošaljem da praviš društvo svom prijatelju Bobu u prašini.

Halinger je odavno došao svesti. Međutim, nije ni pomišljao da ustane, pa da se tako nađe nekome na meti.

Čak je i ograničeni Bred Baring znao da je igra završena.

O'Konor u to nije hteo da veru-

je. Naglo se nagnuo napred da dohvati jedan od svojih izbijenih revolvera i doživeo da ga sledeći Holidejev metak pogodi u ruku.

Crven od besa, zauriao je:

— Na njih, ljudi! Nemojte dozvoliti da vas ova dva lupeža blefiraju. Izvucite koltove i ustrelite ih. Nećemo valjda dozvoliti da nas ova dva momka pobede!

Melbat je hteo da se maši za kolt. Stajao je samo na pola jarde od Vajata Erpa. Maršalova pesnica ga je tako pogodila u stomak, da je prvi bio izbačen iz borbe.

Džonson, koji je stajao odmah uz Melbata, dobio je sledeći udarac i zaneo se unazad.

— Ruke u vis, momci, nemojte se razmetati! Igra je završena!

Dok Holidej stupi na ulicu i oduze banditima oružje, pa ga onda pobaca daleko ispod trema krčme.

Posle toga su svi odvedeni u zatvor.

Frenk O'Konor je bio poslednji. Bled kao krpa, oborene glave, išao je iza ostalih. Znao je da njegov put odavde vodi pravo na vešala!

Rik Helmer je stajao napolje, na tremu. Mutnih, umornih očiju, pogledao je maršala.

— Hvala vam, mister Erp. Vi ste nas ponovo izvukli iz nevolje. Sam davo zna šta je to sa nama! Sve mi se čini da krivica mora da je do nas.

Vajat Erp je imao muke da mu takve misli izbije iz glave.

— Ne, mister Helmer. Krivicu za vaše nevolje svakako ne snosite vi. Pa ipak, ne treba da za sve optužujete ovu zemlju. Prosto, naleteli ste na dve grupe razbojnika. Srećom, obe su iza katanca.

Helmer klimnu glavom i dodade.

— Sutra će se pojaviti novi ljudi, koji će se okomiti na moj život. Najgora je ipak ta stvar sa Patrišom. Lorens, koga sam udario sekirom, jedan je od dvojice momaka, koji su devojkju oteli sa poštanske stanice...

Ali je teško ranjeni bandit Džoe Lorens ćutao na sva pitanja i sve pretnje.

Džim je istrčao na ulicu i pozdravio maršala i Doka Holideja.

Stari Helmer reče:

— Dečak vam je pisao pismo.

— Da, imao je sreće. Mi smo se upravo pripremali da odjašimo u Nevadu.

— U Nevadu?

— Ja sam već četiri puta bio gore u lovu na divlje konje. Ovde ima rančera, koji pravog mustanga plaćaju suvim zlatom. Naravno, kasnije, kada ovaj kraj bude gušće naseljen, divlji konji više neće imati veliku vrednost, jer će samo moći da se slobodno kreću pustinjom, a tamo uslovi nisu baš najpovoljniji, kao ovde, u graničnom predelu Nevade.

— Prokletstvo! Znači da smo mi imali više sreće, nego pameti!

Holidej pogleda dečaka.

— Za svojih deset godina pišeš već veoma dobro. Ako mi budeš obećao da nikada više nećeš uzeti pušku u ruke, to jest, dok ne napuniš bar šesnaest, nešto ću ti pokloniti.

— Šta to? — upitao je Džimi hitro i odmah pocrveneo kao krv zbog svoje preterane radoznalosti.

Holidej izvuče iz džepa jedan maleni revolver, koji se mogao sakriti u šaku.

— Evo, kupio sam ga jednom od nekog trgovca iz Santa Fea, jer je izgledao baš kao pravi...

Presrećan, dečak steže poklon na grudi i veselo otrča.

—O—

Grad je već utonuo u san.

I vlasnik saluna je zadremao. Obećao je lekaru da će doći po njega ukoliko se Lorensovo stanje pogorša.

Iznenada je skočio iz naslonjače, u kojoj je zadremao. Iz hodnika je dopirao neki neobičan šum.

Kada je podigao pogled prema vratima, ugledao je maršala iz Dodž Sitija.

— Mister Erp — rekao je zbunjeno.

— Izadite odavde!

— Da, odmah, naravno.

Kafedžija je pohitao uz stepenice u svoju spavaću sobu.

Čovek iz Misurija stupi u sobicu u kojoj je bio ranjenik i za sobom zatvorio vrata.

Džo Lorens je bio pri punoj svesti.

Kada je neočekivano video pred sobom maršalovo lice, čelo mu se od straha orosilo krupnim graškama znoja, a rana je počela užasno da ga boli.

Maršal Erp ga je posmatrao svojim čelično plavim, hladnim očima. Nije govorio ništa. Stajao je nepomično uz donju ivicu kreveta i gledao ga pravo u oči.

Lorensove usne su drhtale, kapci su treperili, a znoj kroz obrve curio u oči.

— Šta hoćete vi od mene — promucio je najzad.

— Ah, vi, dakle, možete da govorite.

Ranjeni razbojnik je odmah žalio što nije uspeo da se savlada.

— Ja s vama nemam ništa, maršale.

Vajat Erp je i dalje ostao da stoji na istom mestu i netremice posmatra bandita. Ovaj jednostavno nije mogao da izdrži taj pogled. Stenjući se pridigao malo na laktove i rekao:

— Zar ne vidite da sam ja na samrti?

— Ne, Lorens, to ne vidim. U svakom slučaju, ne umirete, što bi brzo moglo da se dogodi.

Lupež nabra znojem ovlažene obrve.

— Šta... šta tim hoćete da kažete?

Vajat Erp malo obori glavu, tako da su mu oči bile zaklonjene obodom šešira.

Lorens je na sve načine pokušavao da se oslobodi ovog pogleda. Čas je gledao u malu lampu, koja je visila na tavanici i osvetljavala sobu oskudnom svetlošću, čas prema prozoru. Uspevao je tako da skrene pogled na nekoliko trenutaka, a onda ga je neka nevidljiva sila ponovo povukla da pogleda u čoveka, koji je stajao kod njegovih nogu.

— Ja ne znam šta vi hoćete.

Vajat Erp je ćutao. Lice mu je bilo kao od kamena isklesano. Lorens je teško disao. Najzad mu se iz grudi ote gotovo krik:

— Ostavite me na miru... ne znam... ništa!

Čovek iz Misurija nije progovorio

ni jednu reč. Stajao je i dalje nepomično na svom mestu.

Lorens desnom rukom povuče pokrivač preko glave, a onda ga posle nekog vremena ponovo skide, jer nije mogao da diše.

— Idite već jednom!

Odgovora nije bilo, a maršalov pogled kao da je postao još tvrdi i još ledeniji.

Konačno, posle dužeg vremena, Vajatove usne se pokretoše.

— Pitam te prvi i poslednji put, Džo Lorens, gde je ona?

Razbojnikovo lice je počelo da se menja. Procedio je kroz zube:

— Džonson je to učinio.

— Šta?

— Ono što je Džeri naredio.

Vajat je odmah shvatio. Nije doduše znao da li je Džeri Milton član bande, ali je o njemu čuo od Helmerovih.

— Milton?

Lorens potvrdi.

— Lažeš, razbojniče! Samo hoćeš da se izvučeš iz ove stvari i spaseš glavu.

— Ne, kunem vam se!

— To si ti učinio!

— Ne! — Lorens se ponovo uspravi na laktove. Izgledao je užasno. Međutim, Erp je znao da se ne nalazi u životnoj opasnosti. Osim toga, nije imao drugi način da nešto sazna o sudbini Patriše Helmer.

— Slušaj me dobro, Lorens! Idem sada da dovedem Džonsona. Ako si me slagao, ostaviću te nasamo sa njim.

Razbojniku su se na obrazima pojavile grozničave crvene mrlje, a pogled mu je postao staklast. Va-

jat Erp se okrenuo i napustio prostoriju. Izašao je na ulicu i obavestio kockara, koji ga je čekao, o svemu što se dogodilo i šta dalje namerava.

— On tvrdi da je dugonja Džonson to učinio.

Holidej klimnu glavom.

— Nije isključeno. S druge strane, možemo sada da očekujemo da će jedan na drugog svaljivati krivicu. Možda ne bi bilo loše predstaviti Džonsonu stvar kao da je Milton uhvaćen i da ga je odao.

— U pravu ste, Dok.

Maršal pređe na suprotnu stranu ulice i uđe u šerifsku kancelariju.

O'Konor ga je prvi primetio. Skočio je i uzviknuo:

— Hoće li to već biti, Erp? Jesi li pripremio konopac?

— Imaš veoma slabe živce, O'Konor, a i savest ti baš nije čista.

Maršal otključa drugu ćeliju u kojoj se nalazio Džonson sa Melbatom, Halingerom i Baringom.

— Džonson!

Lupež naglo podiže glavu.

— Šta?

— Izlazi napolje!

— Zar ja? — rekao je, jedva prikrivajući strah.

— Da!

Džonson se lagano podiže sa tro-nošca.

Mali fenjer, koji je visio u hodniku ispred ćelija, bacao je slabu svetlost na grubo, neobrijano razbojnikovo lice.

Bio je veoma visok, snažan i delovao nekako nezgrapno. Ovaj utisak nije izazvan samo njegovim

izuzetno dugim rukama, nego i okruglom glavom, kosim, upalim očima i izuzetno velikim ušima.

Ukočenih nogu kruto je koračao prema vratima.

Melbat je već satima čekao na ovu priliku. I njemu savest nipošto nije bila čista. Nipošto nije smeo da dozvoli da izađe na redovan sud. Ako bi ostali bili osuđeni na teže kazne, njega bi svakako ozbiljno teretili. Trojica iz bande su znala da i on nosi na duši jedno ubistvo. Skočio je sa ležaja, gurnuo Džonsona napred i hteo da iskoristi gužvu za bekstvo.

No, Vajat Erp je bio čovek koji je računao sa svim okolnostima. Isturio je levu nogu i tako sprečio bandita da izleti na vrata. U trenutku kada je Melbat hteo da proleti pored njega, maršal ga pljoštice udari za vrat. Razbojnik pade na levo koleno.

Džonson je bio dovoljno glup da se sada ustremi na Erpa.

Vajat, razgnevljen Melbatovim pokušajem bekstva, baci se na Džonsona kao divlja mačka. Snažnim udarcem leve pesnice pogodio ga je u glavu i izbacio u hodnik ispred ćelije. Odmah zatim je udarcem noge bacio Melbata u unutrašnjost ćelije, a zatim zalupio vrata i zaključao ih.

Džonson je još uvek ležao u hodniku, teško ošamućen. Vajat uze kofu punu vode i sasu je na onesvešćenog razbojnika. Kofe, napunjene vodom, nalazile su se gotovo u svim šerifskim kancelarijama i to još iz vremena Indijanaca, kao mera predostrožnosti protiv zapaljenih indijanskih strela.

Džonson je odmah došao svesti. Uspravio se i otresao glavom kao pokisao pas.

— Napred, u kancelariju!

Kada su stigli u kancelariju, maršal ga izgura na trem. Razbojnik je bio još uvek ošamućen.

— Gde je devojka? — upitao je Erp tiho, sa neskrivenom pretnjom u glasu.

— Kakva...?

Dok Holidej gurnu razbojnika revolverom u leđa.

— Nemoj pokušavati da zadržavaš maršala takvim besmislenim pitanjima, čoveče! Gde je Patriša Helmer?

Džonson se trže kao ošinut bičem.

— Hajde, govori! — reče mu oštro čovek iz Misurija.

— Patriša?

Čulo se škljocanje kockarevog revólvera. Snažan drhtaj protresao je razbojnikovo telo, ali je ćutao.

Tada maršal zaigra na poslednju kartu.

— Džeri Milton je izjavio da si ti ubio devojku.

Razbojnik se naglo okrete i užarena pogleda upita maršala:

— Milton? Njega ste, dakle, uspeli da uhvatite. On vam je to rekao? Grom i pakao, on je najprokletiji bednik...

— Bez psovki i kletvi! — brecnuo se na njega Dok Holidej.

— U redu — reče zločinac žustro. — On je to, dakle, rekao. Jedino što mogu da kažem je da to nije istina!

— Nemoj nas zadržavati dečko — upozori ga Holidej.

Snažni grudni koš razbojnika nadinjao se kao kovački meh.

— U redu. On mi je to naredio. Trebalo je da je ubijem jer ga je popljuvala i izgrebla, kada je Lorens doveo. Posle izvesnog vremena, prozor na sobi je bio razbijen i Milton se pojavio krvava lica. Ur-lao je: „Neka đavo nosi ovu vešticu! To nije žena, ona je panter! Džonsone, vikao je, ukloni je!” Da, tako je rekao. — Razbojnik je teško disao. — A šta ukloniti kod nas znači, to zna svako. Dakle, ja sam joj vezao ruke, a kada se spustio mrak, izveo je iz grada.

— Iz kog grada? — prekide ga maršal.

— Iz Garfilda.

Znači, otmičari su se sa Patrišom Helmer vratili u Garfield.

— Dalje — naredi maršal Džonsonu.

— Odjahao sam sa njom iz grada i tada...

Kada je prekinuo rečenicu, cev Holidejevog revólvera mu se bolno zarila u rebra.

— A onda? — upitao je Vajat preteći.

— Onda sam dopustio da pobegne.

Pljas!

Trag žestokog šamara video se na razbojnikovom licu.

— Lažeš, pseto!

— Ne, mogu i da dokažem.

— Kako to misliš da dokažeš?

— Rekao sam joj da treba da se uputi na sever. Na tri sata rastojanja hodom nalazi se mali planinski ranč. Ako je tako postupila, sigurno tamo nešto možete doznati o njoj...

Vajat Erp je odmah krenuo. Morao je sam da jaši, jer nije mogao

tek tako da ostavi grad u kome se nalazilo toliko zatvorenih razbojnika. Nikada se nije moglo znati šta sve može da se dogodi za dugog odsustvovanja. No, pošto je Dok Holidej ostao u Blek Roku, mogao je spokojno da nastavi put.

Predstojao mu je dugačak put.

Znajući da su razbojnici Broktonove bande, ili bar nekolicina njih, nedavno prošli istim putem, odlučio je da se raspita o njima.

Posle dva dana jahanja, istočno od puta ugledao je uz planinski potok, iza krošnji nekoliko visokih stabala, stub dima. Skrenuo je s drumu i uskoro video skromnu kuću, izgrađenu od masivnih trupača.

U ovoj traperskoj kolibi živeli su Sem Viler i njegov sin Stiv. Sve je bilo krajnje skromno i oskudno, izuzev prijatne toplote, koja je dopirala s ognjišta. Na Vajatovo iznenađenje, stari traper ga je primio veoma nepoverljivo i podozrivo.

Raspoloženje se promenilo kada su na grudima neočekivanog posetioca ugledali maršalsku zvezdu.

Počastvovani maršalovim dolaskom, traper i njegov sin su pripremili skroman obed, a onda je maršal počeo:

— U poteri sam za grupom razbojnika, ili bolje rečeno za jednim od njih. Ostali su u zatvoru, u Blek Roku. Oteli su ćerku iseljenika iz Engleske i navodno je odveli u Garfild.

— Ali, to je još četiri dana jahanja, maršale — primeti traper.

— Znam, mister Viler. Jedan od razbojnika, koji je odveo kasnije iz Garfilda, da bi je ubio van gra-

da, izjavio je da se sažalio na nju i pustio da pobegne.

— Nesrećna devojka! Kuda je mogla sama, bez konja, oružja, zaštite? Ukoliko je, naravno, taj zločinac govorio istinu i ukoliko nije svoju savest opteretio i najstrašnijim od svih zločina — ubistvom žene.

— Da li ste vi, mister Viler, iako ste dosta daleko od puta, primetili nešto sumljivo?

— Ja ništa nisam primetio, maršale. Ali, oni su primetili mene. Došli su ovamo da traže novac, koji, naravno, nisu našli, jer ga i nemam. Porazbijali su nekoliko sudova, uzeli hranu, namirili konje i na kraju još je jedan od trojice razbojnika udario Stiva. Dečak je vrlo ponosit i nije hteo da dozvoli da mu vređaju oca. Mene je život načinio mudrijim. Šta sam mogao protiv trojice naoružanih ljudi? Nisam tako loš strelac kada je puška u pitanju. Ali, šta je jedna puška prema šest revolvera? Naravno, ja vam ne mogu tvrditi da su to ljudi, koje tražite, ali ćemo Stiv i ja pokušati da vam pomognemo i što bolje ih opišemo...

Ispostavilo se da su Vilerovi neočekivani posetioci bili O'Konor, Džonson i Milton. Svratili su malo s puta da, na njima svojstven način obnove zalihe novca i hrane.

Ljubazni traper ponudio je Vajatu Erpu da prenoći u njihovoj kolibi, kako bi se i on i konj odmorili.

— Hvala vam, mister Viler, no bojim se da bih morao odmah dalje. Čeka me dug put.

— Možda bih vam ja mogao po-

moći, maršale. Ako idete drumom, onda vam do Garfilda treba oko četiri dana. Međutim, ja sam već nekoliko godina u ovim krajevima i poznajem sve staze i sporedne puteve. Ujutru, kad se razdani, pošao bih da vas ispratim i pokažem preki put.

— Hvala, mister Viler. U tom slučaju prihvatam vaše gostoprinstvo.

Pošto je smestio svog gosta, stari Viler je izašao pred kolibu i tmurno gledao pred sebe. Poslednji dani doneli su mu mnoga iznenađenja i uzbuđenja. Prvo, dolazak razbojnika, a onda poseta najčuvenijeg maršala na Zapadu.

Sve je to na neki način ipak donelo promene i osveženje u njegov život i život njegovog sina Stiva. Bili su naviknuti na miran, jednoličan i veoma oskudan život. Oskudica, koja mu je inače veoma teško padala, posebno zbog Stiva, činila mu se i te kako podnošljivom u poređenju sa neprijatnom posetom grupe razbojnika. Počeo je ponovo da strahuje. Svakako se ne radi ni o malom broju, ni o bezopasnim skitnicama, kada im je lično Vajat Erp za petama.

Semjuelu Vileru nije bilo prvi put da ima posla sa banditima.

Ko je živio u ovoj zemlji, živio je u stalnoj opasnosti i morao je stalno biti spreman da tu opasnost dočeka, savlada i ne dopusti da ga iznenadi.

Viler je obišao oko kuće i pregledao prozore. Ostao je oprezan.

Najzad se vratio unutra.

Pošto su ujutru popili po lonče tople kafe, stari Viler i Vajat Erp

se vinuše u sedla. Stiv je ostao sam u kući.

Vajat Erp mahnu dečaku.

— Pazi na sebe, momče i do viđenja!

Mali Stiv je stupio na prag kuće.

— Ništa ne brinite, mister Erp — reče dečak i izvuče pušku sačmaricu.

— Stiv, šta je to sada, sine? Šta će ti ta puška? Zar ti nisam rekao da si ti suviše mali da bi uzimao pušku?

Dečak se nasmeši.

— Ja mislim, oče, da ovde niko nije suviše mlad za oružje.

—O—

Pošto se pozdravio sa ljubaznim traperom i nastavio put, Vajatu Erpu je trebalo još tri dana jahanja dok je pred sobom ugledao Višerov ranč.

Imanje se sastojalo od tri zgrade i nekoliko trošnih šupa.

Bilo je rano jutro.

Maršal je dolazio u oštrom galopu sa istoka. Jahao je prilično dugo planinskim predelima, prečicom, koju mu je pokazao traper.

Kada se nalazio na nekih dve stotine jardi od kapije, začuo se žestok lavež psa. Odmah zatim, kapija se otvorila i na njoj se pojavio stariji čovek.

Vajat potera konja prema njemu. Međutim, nikako nije mogao da se sporazume, jer je pas nezadrživo lajao.

Zbog toga je kliznuo iz sedla i pošao bliže.

— Tražim jednu ženu, mister.

— Ovde nema nikakve žene — promrsi stari. — Na ranču ima samo četiri muškaraca.

— Tražim Patrišu Helmer, mister. Mora biti da je došla ovamo na ranč.

— Kada vam kažem da ovde nema nikakve žene, mister, onda je svako dalje pitanje izlišno.

U to rančer Džon Višer otkri na levoj strani kaputa čoveka iz Misurija zvezdu.

— Vi ste šerif?

— Da, moje ime je Erp.

U to su se vrata iza rančera otvorila i Vajat ugleda kraj velikog psa Patrišu Helmer.

Devojka potrča prema njemu i ječajući mu se baci oko vrata.

— Mister Erp!

Pošto se malo umirila, rekla je:

— Tako sam srećna što ste došli! Kako ste me pronašli?

— Jedan od bandita, izvesni Džonson mi je objasnio da vas je, pošto ste izašli iz Garfilda, pustio i uputio ovamo.

— To je tačno. Možda mu to nije bila namera, kada me je vezanu odvuкао iz grada. No, ja sam mu sve vreme bez prestanka pričala. Rekla sam mu da smo u Harisu očekivali Vajata Erpa i da će on sasvim sigurno poći da me traži.

Patrišin zaključak nije bio neosnovan. Doista, devojka je za svoj život i svoju slobodu mogla da zah-

vali ogromnom strahu, koji je razbojnik osećao prema Vajatu Erpu.

Sledećeg jutra napustili su ranč.

Devojka se zahvalila starom Višeru i njegovoj ženi, a zatim i starom slugi, uz čiju pomoć je ove dvoje stranaca obrađivalo imanje. Odjahala je sa maršalom na konju, koga je on otkupio od rančera.

Sve u svemu, Patriša je maršalu ispričala isto ono, što mu je već rekao razbojnik Džonson. Pretrpela je užasan strah, ali joj se ništa nije dogodilo.

Bio je već mrak, kada je Vajat Erp stigao u Blek Rok zajedno sa Patrišom Helmer.

U pansionu, u kome su stanovali Dok Holidej i Helmerovi, još uvek je gorelo svetlo.

Iseljenici iz Engleske nisu znali pravi razlog zbog koga je maršal već nekoliko dana bio odsutan iz grada.

Mladost devojci, koja je stajala u hodniku, srce je divlje udaralo od uzbuđenja, kada je maršal zakucao na vrata i kada je čula glasove svoje porodice.

Rik Helmer je odmah skočio sa stolice, čim je ugledao maršala.

— Dobro je što ste stigli, mister Erp.

— Šta se dogodilo?

— Džim je nestao!

Vajat skide šešir.

— Od kad ga nema? — upitao je.

— Od jutros. Njegova sobica je bila prazna, kada je moja žena otišla da ga probudi.

— I? Zar nije mogao negde da ode sa drugim dečacima?

— Isključeno. On ovde nikoga ne poznaje.

Laura Helmer reče plačnim glasom.

— Verovatno ga je odveo mister Milton.

Njen muž je odmahivao glavom.

— Ne verujem, Laura, da je taj lupež imao toliko hrabrosti da se ovamo vrati. Čak i da je znao da Vajat Erp nije ovde, morao je znati da je Dok Holidej još uvek u gradu. Prosto ne mogu da verujem da se usudio da dođe ovamo i odvede dečaka.

U to se začulo otvaranje kapije. Odmah zatim hitri koraci iz stepenice.

— Džimi! — uzviknu Rik Helmer.

Doista, to je bio dečak. Grabio je tako hitro kroz hodnik, da uopšte nije primetio Patrišu, koja se uvukla u udubljenje susednih vrata.

— Tata!

— Odakle dolaziš?

— Mister Milton...

— Dakle, ipak — reče majka.

— Šta je sa mister Miltonom?
— ispitivao je maršal.

Džim se okrete.

— Helo, maršale! Opet ste ovde? Mister Milton se jutros uvukao u moju sobu, stavio mi krpu u usta i kroz dvorište me odvuкао.

— Kuda?

— U neki ambar. Verovatno je hteo dalje, ali se plašio da krene po danu.

— I?

— Bili smo celog dana u tom ambaru. Ja sam ležao gore na slami, a on je čučao kraj prozora. Plašio se Doka Holideja. Znao sam to, jer me je nekoliko puta pitao da li je Dok Holidej zaista u gradu.

— Dalje!

— Kada je pao mrak, iznenada je proleteo težak kamen kroz prozor. Milton se silno uplašio i odmah potrčao prema svom konju. Kao da ga gone đavoli, izašao je s druge strane ambara i odjurio. On da se pojavio Dok Holidej u ambaru i tražio me. Presekao mi je veze, izvadio krpu iz usta i rekao...

Džim prekide u pola reči.

— Šta je rekao? — navaljivao je otac.

— Treba — rekao je — mogu da idem kući, ako hoću...

— Džimi — upozorila ga je majka.

— U redu, rekao mi je da što brže mogu otrčim kući. On je tražio za Miltonom. Međutim, čini

mi se da nije imao konja. Kako je pronašao ambar, pojma nemam.

Uskoro je stigao i Dok Holidej. Primetio je odmah Patrišu i namignu joj. Ušavši u sobu, obratio se dečaku.

— No, Džimi, ti si sigurno već nekoliko sati ovde i o svemu si ih obavestio?

— Ja, ne, ja sam trčao za vama. Negde u nekom koralu sam vas, međutim, izgubio iz vida.

— Kako ste ga, u stvari, pronašli?

— Hm, ja sam pretražio sve ulice i uličice, a onda sam iznenada ugledao usamljeni ambar. Približavao sam se tako oprezno da me niko ne bi primetio. To je u stvari bila već deseta usamljena zgrada, kojoj sam se prikrao. Možda bih otišao dalje, da nisam neočekivano osetio miris duvanskog dima. Ko puši u ambaru? Na žalost, nisam imao konja. Hteo sam da mu presečem put, kroz jedan koral. Sledio sam i dalje njegov trag, ali više nisam mogao da čujem topot kopita. Momak kao da je ispario u vazduhu.

— Kuda li je mogao tako brzo da iščezne?

— Nemam pojma. Pretpostavljam, međutim, da je uhvatio maglu.

Srećna majka stezala je dečaka u naručje.

Leoni Helmer je sedela u sobi, ali je duhom bila potpuno odsutna.

Tada maršal reče:

— Ja sam još nekog našao, gospođo Helmer. Mislim da možete biti srećni, jer je ona zdrava i nepovređena...

Vrisak se prolomi sobom. Leoni Helmer podskoči sa stolice.

— Pat?!

Vajat potvrdi.

Mali Džimi protrča pored njega i izlete u hodnik.

— Pat! Pati!!

Svojim malim rukama stezao je rođaku, ne mogavši da zadrži suze.

Beri, sada već snažan ovčarski pas, mahao je repom i cvilio od radosti.

Leoni Helmer nije mogla da se makne sa mesta. Bila je van sebe od sreće.

Vajat Erp i Dok Holidej su se izvukli u hodnik u nameri da se neprimetno udalje.

Međutim, stari Helmer je to primetio i uhvatio maršala za mišicu.

— Mister Erp! Nećete nam valjda to prirediti! Zar sada, kad imamo toliko razloga da budemo srećni? Morate da ostanete kod nas i sa nama sve ovo proslavite.

— Proslavimo? Ne znam. Ja mislim da se Doku veoma žuri da sedne za kockarski sto, a ja, dakle...

Holidej se nasmeja.

— Ovde nema kockarskog stola,

Vajat. Srećom ne. Jer onda ja najverovatnije ne bih imao vremena da tražim dečaka...

—O—

Brokton i njegovi ljudi izvedeni su pred sud u glavnom gradu Utaha, Solt Lejk Sitiju.

Ubice su poslate na doživotnu robiju u Seskatevu. Ostali su upućeni u robijašnice Dregerton i Karbon Kaunti.

Samo se jedan od njih izvukao bez kazne: lupež Džonson.

Vajat Erp i Patriša Helmer su se zauzeli za njega.

Ubica šerifa, O'Konor, prošao je najgore. Samo je on dospeo u takozvani kamp jedan Seskateve, ozloglašeni kamenolom, iz koga se moglo samo još do groblja osuđenika na doživotnu robiju.

Helmerovi su nastavili put sa dvojica kola.

Ispred malog karavana jahali su Vajat Erp i Dok Holidej.

To je bilo nešto, što mali Džim nikad u svom životu nije zaboravio. Na putu za Nevadu vodili su ih najčuveniji ljudi Divljeg zapada.

U planinskom predelu, gde je čovek iz Misurija hteo da lovi divlje konje, a Dok Holidej u kampu lovaca za zelenim stolom prekraćuje vreme, i gde se, severno od Šošona, nalaze šume, koje neverovatno

podsećaju na šume Kolorada, tu su hteli da žive.

Sagradili su kuću trideset milja severno od Šošona, a Vajat Erp i Dok Holidej su bili pozvani na svečanost useljenja.

Bila je to lepa, mirna svečanost.

Posle toga su Rik, Patriša i Džim Helmer otpratili dvojicu prijatelja do Šošona, odakle su ova dvojica nameravala da nastave put na jug, do Arizone.

Bilo je podne kada su stigli u Šošone.

Helmerovi su sedeli na svojim kolima.

Vajat Erp i Dok Holidej su jahali jedan uz drugog.

Neočekivano, sa kola je skočio pas Beri, koji je, kako znamo, postao, lepa, snažna, odrasla životinja. Beri se ustremio prema jednom tremu, dokopao čoveka za nogavicu i izvukao ga na ulicu.

Džeri Milton, čovek iz Mančestera!

Svoj razbojnički život na zapadu iseljenik iz Engleske završio je na prilično neslavan način.

Vajat Erp ga je odmah odveo u šerifsku kancelariju, i postarao se da stigne tamo, gde su se njegovi prijatelji već nalazili, u Seskatevu.

Dugačak put do Nevade učinio je članove porodice Helmer čvršćim i izdržljivijim. Bio je to užasan put, najteži u njihovom životu. No sada je bio okončan.

Počeli su novi život, nedaleko od granice Nevade.

Bio je to život sa mnogo rada, ali i zadovoljstva.

Ova porodica nikada nije zaboravila maršala Erpa i kockara Holideja, dvojicu ljudi, kojima je toliko dugovala.

Stari Rik, njegov sin Džim i lepa Pat stajali su na izlazu iz grada i mahali dvojici jahača, sve dok se nisu izgubili na horizontu.

—O—

Čovek iz Misurija i Dok Holidej jahali su prema jugu, prema dalekoj Arizoni, gde su ih čekale novi opasni doživljaji.

Dole, u Tombstonu, ovu dvojicu je vrebao pravi pakao. Možda je to Dok Holidej slutio. Kada se poslednji put okrenuo i više nije mogao da vidi Helmerove, rekao je:

— Možda smo mogli da ostanemo neko vreme ovde gore. Ne mogu da se otmem osećaju da se dole u Arizoni opet nešto zakuvalo...

Kraj

Obaveštavamo čitaoce, da raspolažemo primercima do sada izašlih brojeva „VIKEND ROMANA” iz serije „VAJAT ERP”:

1. LEDI VINCESTER	31. ZAVEJANI TRAGOVİ
2. DOŠLJAK SA MISURIJA	30. TEROR U BLAFU
3. U PESKU TEKSASA	32. MELEZ
4. DVOBOJ KOD	33. MOMCI SA RIVER RANČA
DAVOLJE KULE	34. ATLANTIK SITI
5. GROB U ARKANZASU	37. GRAD UPLAŠENIH
6. PUT ZA ŠERIDAN	35. STRELAC IZ KOLORADA
7. ZLATNI BIL	36. TEKSAŠKA KRV
8. PAKAO U VICITI	38. ŠERIF IZ FARLEJA
9. JAHAC SA ZVEZDASTIM	39. LOVAC NA MUSTANGE
MAMUZAMA	40. KAMP DRVOSEČA
14. ŠERIF IZ DODŽ SITIJA	41. NOĆ U SIJUKS SITIJU
15. ERP I VARALICA	42. KLANTONOVA BANDA
16. OLUJA NAD SIMERONOM	43. PREPAD U KLANCU
17. ČOVEK S BIČEM	44. BITKA U LAMESI
18. VUKOVI IZ KOLORADA	45. ZAKON KOLTA
19. STARI GONIČ	46. NA POGREŠNOM TRAGU
20. INDIJANSKO SEDLO	47. ZLATONOSNA REKA
21. HITAC IZ ZASEDE	48. KRVAVI SUDIJA
22. AJDAHO KID	49. ŽUTI DŽIM
23. LEDENI VETAR MONTANE	50. BEGUNAC IZ FORT VORTA
24. KRALJ STOČARA	51. KOČIJA ZA SALINU
25. DŽIMIJEVA BANDA	52. ŽIGOSANI
26. CRNI DŽO	53. BRONKO BIL
27. USPAVANI PAKAO	54. KRISTAL PALAS
28. OPASNA BRACA	55. PUCNJI U TOMBSTONU
29. DRVO ZA VEŠANJE	

Navedene romane možete dobiti, ako uplatite na čekovni račun br. 657-1-255 NIP, FORUM, Novi Sad, 1 dinar po svesci i poštarinu od 0,80 dinara.

Citaoci mogu dobiti niže navedene sveske „Crtenih romana“ ako uplate na ček račun br. 657-1-155. NIP „Forum“, Novi Sad, po 1.— din. po svesci i ukupno 0,30 din. za poštarinu.

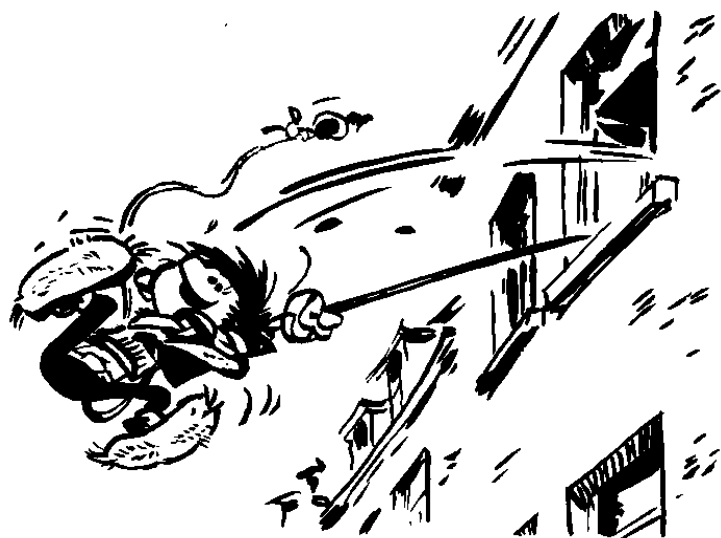
1. Divlji vefar	81. Uzvodno od Kalgarija
2. Tajanstveni došljak	82. Misterija u rudniku
3. Bitka za ranč	88. Zlato Ontarija
4. Napad iz svemira	91. Zamka
5. Okean gorl	93. Srebrno sedlo
6. Zamka za ubice	94. Sin poglavice
7. Crna lisica	95. Krv i zlato
8. Klopka	96. Dvostruka klopka
9. Zlato apača	97. Dinamitaši
10. Obračun u Teksasu	98. Noću se puca
11. Beli poglavica	99. Maskirani jahač
12. Posao za Karsona	100. Karson na tragu
41. Kolorado Kid	101. Grad bezakonja
42. Osvećenici	102. Raf Dejvl Kroketa
44. Pofera	103. Kanzas deli pravdu
45. Crni jahač	104. Kidnaperi
46. Avelinjski grad	105. Karson i vrač
47. Pacifik ekspres	106. Konjokradice
48. Zlatni ekser	107. Patroia na Pekosu
49. Roj Renk i provalnici	108. Stranac u sedlu
50. Poslednji od Džemsovih	109. Pobuna u Meksiku
51. Daltoni dolaze	110. Dejvl Krokot i pirati
73. Miran grad	111. Kanzas protiv Samsona
74. Napad na voz	112. Hrabri narednik
75. Na ratnoj stazi	113. Napad na banku
76. Požar na jugu	114. Siljuksi napadaju
77. Pustinjski saputnici	115. Po cenu života
78. Komančerosi	116. Jahač iz Arizone
79. Bitka za Dakotu	117. Fantom visokih brda
80. Šerif bez značke	

118. Dejvi Krokot u opasnosti
119. Šerif se vraća
120. Ucenjivači
121. Unakrsna vatra
122. Tajna misija
123. Stranci na ranču
124. Ko je ubica?
125. Misuri u plamenu
126. Raičnički prolaz
127. Značka za hrabrost
128. Pljačkaši
129. Diližansa za Hjuston
130. Poslednji lov
131. Prolaz Karibu
132. Brži od najbržeg
133. Osvećenik
134. Salun
135. Močvara
136. Zemlja Komanča
137. Čejen
138. Žed za zlatom
139. Rukavica smrti
140. Banditova osveća
141. Nasilje
142. Rančerov sin
143. Bekstvo iz Jume
144. Čovek s koštom
145. Ovčar
146. Vođa karavana
147. Indijanski borac
148. Dug časti
149. Zakon kolta

150. Poslednji metak
151. Zaseda kod Lili Neka
152. Kockar iz Alama
153. Duh rudnika srebra
154. Bandit s maskom
155. Žig srama
156. Kalamiti Džejn
157. San Francisco
158. Šerif bandit
159. Zaseda u Rinkonu
160. Srebrni kolt
161. Fama na Red Riveru
162. Lovci bufala
163. Levoruki revolveraš
164. Šerif iz Glenhorna
165. Poglavica Komanča
166. Grad bez zakona
167. Na ratnoj stazi
168. Bekstvo sa vešala
169. Karavan
170. Balada o koltu
171. Prognanik Lu
172. Begunac
173. Smrt u preriji
174. Do pakla i natrag
175. Osvećenik
176. Povratak u Grin Bes
177. Pohod na Atlantu
178. Čovek bez imena
179. Slomljena strela
180. Smrt na Rio Grande
181. Izvidnik
182. Krvavo jutro

ČETVRTKOM
U PROJEKCIJI

PANORAMA

NOVO ! NOVO ! NOVO ! NOVO !

SEDMI BROJ

STRIPOTEKE „PANORAMA“

U JANUARU

ČITAJTE SLEDEĆI ROMAN

**SVAKOG 1-og, 10-og i 20-og
U MESECU NOVA SVESKA!**

64 STRANE - 2 DINARA!

IZDAJE I STAMPA NIP FORUM, NOVI SAD, VOJVODE MIŠIĆA 1.
ODGOVORNI UREDNIK: TOMISLAV KETIG. TEHNIČKI UREDNIK:
BOŠKO ALEKSIĆ. PREPLATA NA 3 MESECA 25,00 DIN. NA 6 ME-
SECI 50,40 DIN. NA 1 GODINU 100,80 DIN. ZA INOSTRANSTVO
CENE SU DVOSTRUKE.

JANUAR 1970.